

VISOKA ŠOLA ZA VARSTVO OKOLJA

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA IN PRIMERJAVA SPLETNIH MEDIJSKIH VSEBIN
IZBRANIH DNEVNIKOV O VPLIVU TEŠ 6 NA OKOLJE
MED LETOMA 2004 IN 2018**

MATIJA KOMPAN

VELENJE, 2019

VISOKA ŠOLA ZA VARSTVO OKOLJA

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA IN PRIMERJAVA SPLETNIH MEDIJSKIH VSEBIN
IZBRANIH DNEVNIKOV O VPLIVU TEŠ 6 NA OKOLJE
MED LETOMA 2004 IN 2018**

MATIJA KOMPAN

Varstvo okolja in ekotehnologije

Mentor: pred. dr. Emil Šterbenk

VELENJE, 2019

Številka: 726-28/2018-2

Datum: 26. 11. 2018

Na podlagi Diplomskega reda izdajam naslednji

SKLEP O DIPLOMSKEM DELU

Študent Visoke šole za varstvo okolja **Matija Kompan** lahko izdela diplomsko delo z naslovom v slovenskem jeziku:

Analiza in primerjava spletnih medijskih vsebin izbranih dnevnikov o vplivu TEŠ 6 na okolje med leti 2004 in 2018

Naslov diplomskega dela v angleškem jeziku:

Analysis and comparison of online media content of selected diaries on the impact of TEŠ 6 on the environment between 2004 and 2018

Mentor: **pred. dr. Emil Šterbenk**

Diplomsko delo mora biti izdelano v skladu z Diplomskim redom VŠVO.

Pouk o pravnem sredstvu: zoper ta sklep je dovoljena pritožba na Senat VŠVO v roku 8 delovnih dni od prejema sklepa.

Izr. prof. dr. Boštjan Pokorny
dekan

Visoka šola za varstvo okolja

Trg mladosti 7 | 3320 Velenje

t: 03 898 64 10 | f: 03 89864 13 | e: info@vsvo.si

www.vsvo.si

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani/a MATIJA KOMPAN, vpisna številka 34110065, študent/ka visokošolskega strokovnega študijskega programa Varstvo okolja in ekotehnologije, sem avtor/ica diplomskega dela z naslovom ANALIZA IN PRIMERJAVA SPLETNIH MEDIJSKIH VSEBIN IZBRANIH DNEVNIKOV O VPLIVU TEŠ 6 NA OKOLJE MED LETI 2004 IN 2018,

ki sem ga izdelal/a pod:

- mentorstvom pred. dr. Emila Šterbenka
- somentorstvom _____

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo moje avtorsko delo, torej rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- oddano delo ni bilo predloženo za pridobitev drugih strokovnih nazivov v Sloveniji ali tujini;
- so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu z navodili VŠVO;
- so vsa dela in mnenja drugih avtorjev navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu z navodili VŠVO;
- se zavedam, da je plagiatorstvo kaznivo dejanje;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in moj status na VŠVO;
- je diplomsko delo jezikovno korektno in da je delo lektoriral/a Joži Volk, profesor slovenščine in magister govora;
- dovoljujem objavo diplomskega dela v elektronski obliki na spletni strani VŠVO; sta tiskana in elektronska verzija oddanega dela identični.

Datum: ____ . ____ . ____

Podpis avtorja/ice: _____

ZAHVALA

Najprej bi se rad zahvalil svojemu mentorju dr. Emilu Šterbenku za pomoč, strokovnost in podporo pri nastajanju diplomskega dela. Zahvaljujem se tudi ostalim profesorjem in asistentom na fakulteti, ki so pripomogli k napredku moje izobraženosti.

Zahvale grede tudi anketiranim prebivalcem mesta Šoštanj, ki so sodelovali in izpolnili mojo anketo.

Največja zahvala gre mojim staršem, sestri in prijateljem, ki so mi stali ob strani in verjeli vame.

IZVLEČEK

V okviru diplomskega dela sem teoretično opredelil ključne pojme v zvezi z okoljskim komuniciranjem v povezavi s sodobnimi mediji, posebej spletnimi. Pozoren sem bil zlasti na predstavitev vpliva TEŠ 6 na Republiko Slovenijo, Holding Slovenske elektrarne (HSE) in lokalno okolje, ki vključuje Velenje in Šaleško dolino. Zanimalo me je, kakšna je tematska strukturiranost spletnih prispevkov časnikov Delo, Večer in Dnevnik. V empiričnem delu sem izbral opazovano obdobje, ki je zajemalo čas med januarjem 2004, ko so se prvič pojavila ugibanja in načrti o izgradnji nadomestnega bloka 6 TEŠ, in vključno avgustom 2018. Celotno analizo sem izvedel na podlagi podatkov, pridobljenih s spletnih strani obravnavanih časnikov. Ugotavljam, da je v vseh treh časnikih več spolitiziranih člankov kot okoljsko naravnanih. To velja tako za absolutno število objavljenih prispevkov kot tudi za relativni vidik primerjave. Nadalje me je zanimalo, v kolikšni meri je v Sloveniji razvita okoljska blogosfera. Po pregledu 398 identificiranih aktivnih blogov ugotavljam, da ne obstaja posebna tematska kategorija, ki bi naslavljala področje okoljske tematike. Iz tega razloga sem se osredotočil na analizo enega najbolj branih blogov v državi, katerega vsebina obsega različna strokovna področja, tudi okoljsko, čigar avtor je profesor doktor Jože P. Damijan. Ugotavljam, da je delež vsebine okoljske tematike v Damijanovem blogu višji v primerjavi z deležem vsebine iste tematike v spletnih izdajah časnikov Delo, Večer in Dnevnik. Na koncu sem med prebivalci občine Šoštanj izvedel anketo o tem, kako dobro so seznanjeni z blokom 6 in informacijami, ki jih dobijo o okolju. Glede vprašanja okoljske upravičenosti umeščenosti projekta so razdeljeni na dva pola. Hkrati so enotni, da je investicija v nadomestni blok TEŠ 6 pomembna. Delež tistih anketirancev, ki redko spremljajo spletne prispevke v zvezi s TEŠ 6 je 55%. Posledično je odstotek anketiranih, ki ne morejo oceniti, kolikšna je objektivnost poročanja 55%. Anketiranci najpogosteje izražajo željo po boljšem informiranju o okoljskih vsebinah, s poudarkom na resničnosti in objektivnosti informacij.

KLJUČNE BESEDE: TEŠ 6, okolje, okoljska komunikacija, mediji

ABSTRACT

Within the thesis, I theoretically defined the key concepts related to environmental communication in conjunction with modern media, especially online. I was particularly attentive to the presentation of the impact of TEŠ 6 on the Republic of Slovenia, Holding Slovenske elektrarne (HSE) and the local environment, which includes Velenje town and Šaleška Valley. I was interested in the thematic structure of the online articles by Delo, Večer and Dnevnik. In the empirical part of the thesis I selected the observation period, which covered the period between January 2004, when the guesses and plans for the construction of replacement block unit 6 TEŠ were launched, and including August 2018. The full analysis was carried out on the basis of data obtained from the websites examined newspapers. In all three newspapers more articles are politicized than environmental-oriented. This applies both to the absolute number of published contributions and to the percentage aspect of the comparison. Furthermore, I was interested in the extent to which an environmental blogosphere was developed in Slovenia. After reviewing 398 identified active blogs, I founded out that there is no specific thematic category that would address the field of environmental topic. For this reason, I concentrated on the analysis of one of the most read blogs in the country, the content of which covers various fields of expertise, including the environment, whose author is Professor Jože P. Damijan. I find that the share of environmental content in Damian's blog is higher compared to the content of the same topic in the online editions of Delo, Večer and Dnevnik. In the end, I also conducted a survey by the residents of the municipality of Šoštanj about how well they are familiar with block 6 and the information they receive about the environment. Concerning the issue of environmental justification of the project, they are divided into two poles. At the same time, they are uniform that the investment in the TEŠ 6 replacement block is important. The share of respondents who rarely follow online contributions in relation to TEŠ 6 is 55%. Consequently, the percentage of respondents who can not be estimated as to which reporting objectivity is 55%. Respondents most often express the desire for more environmental related content, with an emphasis on the reality and objectivity of information.

KEYWORDS: TEŠ 6, environment, environmental communication, media

KAZALA

Kazalo vsebine

1 UVOD	1
1.1 NAMEN	2
1.2 CILJI.....	2
1.3 DELOVNE HIPOTEZE	2
1.4 UPORABLJENA METODOLOGIJA	2
2 OKOLJSKA KOMUNIKACIJA	3
2.1 MEDIJSKA POKRITOST OKOLJA.....	7
2.2 NASTAJANJE NOVIC IN OKOLJE.....	8
2.2.1 Politično medijsko gospodarstvo	8
2.2.2 Omejitveno nadzorovanje in okoljski utrip	8
2.2.3 Vrednotenje novic	9
2.2.4 Medijski okvir	9
2.2.5 Norme objektivnosti in uravnoteženosti	9
2.3 NOVI MEDIJI IN OKOLJE NA SPLETU.....	10
2.3.1 OKOLJSKA BLOGOSFERA.....	10
3 TEŠ IN NJEGOV POMEN ZA ŠIRŠE IN OŽJE OKOLJE	12
3.1 POMEN TEŠ 6 ZA REPUBLIKO SLOVENIJO	12
3.2 POMEN TEŠ 6 ZA HSE.....	14
3.3 POMEN TEŠ 6 ZA LOKALNO OKOLJE	15
3.4 OKOLJSKI VPLIVI TEŠ 6.....	18
4 REZULTATI – ANALIZA ČLANKOV IN ANKET	19
4.1 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU DELO ..	19
4.2 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU VEČER.....	21
4.3 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU DNEVNIK	23
4.4 OKOLJSKA TEMATIKA V SLOVENSКИH BLOGIH.....	25
4.5 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV PREBIVALCEV ŠOŠTANJA	25
5 RAZPRAVA IN SKLEP	32
5.1 OVREDNOTENJE HIPOTEZ.....	32
5.2 RAZPRAVA.....	32
5.3 SKLEP.....	33
6 POVZETEK	35
6.1 SUMMARY	34
7 VIRI IN LITERATURA	35
PRILOGE	39

Priloga A: Anketa	39

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Argumenti za in proti participaciji javnosti.....	4
Preglednica 2: Osnovne značilnosti nadomestnega bloka 6 TEŠ	13
Preglednica 3: Prednosti in slabosti gradnje TEŠ 6 za Slovenijo	13
Preglednica 4: Število izdanih člankov spletne izdaje Delo glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018	20
Preglednica 5: Število izdanih člankov spletne izdaje Večer glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018	22
Preglednica 6: Število izdanih člankov spletne izdaje Dnevnik glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018.....	24
Preglednica 7: Število izdanih vsebin spletnega bloga Damijan blog glede na tematsko kategorijo med letoma 2010 in 2018.....	26

Kazalo grafikonov

Grafikon 1: Gibanje števila zaposlenih v TEŠ z investicijo v blok 6 in brez nje med letoma 2012 in 2028	17
Grafikon 2: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Delo	19
Grafikon 3: Delež pojavljanj člankov v časniku Delo v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018.....	20
Grafikon 4: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Večer	21
Grafikon 5: Delež pojavljanj člankov v časniku Večer v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018.....	22
Grafikon 6: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Dnevnik.....	23
Grafikon 7: Delež pojavljanj člankov v časniku Dnevnik v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018	24
Grafikon 8: Delež pojavljanj člankov v časnikih Delo, Večer in Dnevnik v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018	25
Grafikon 9: Pojavnost TEŠ 6 v spletnem blogu Damijan blog	26
Grafikon 10: Delež pojavljanj vsebin v spletnem blogu Damijan blog v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2010 in 2018.....	27
Grafikon 11: Pogostost spremljanja spletnih prispevkov novinarjev v Sloveniji v zvezi s TEŠ 6.....	29
Grafikon 12: Ocene anketiranih glede objektivnega poročanja o TEŠ 6	29
Grafikon 13: Ocena anketiranih o ustreznosti pogostosti medijskega poročanja o TEŠ 6	29
Grafikon 14: Tematske kategorije, ki bi po mnenju anketiranih morale biti bolj zastopane.....	29

Kazalo slik

Slika 1: Narava, komunikacija in javna sfera.....	7
Slika 2: Gradnja šestega bloka TEŠ	12
Slika 3: Dispozicija objektov bloka 6.....	16

1 UVOD

Odsotnosti in nedelovanja množičnih medijev si v vsakdanjem življenju v sodobnih družbah praktično ne znamo več predstavljati. Množični mediji pogosto predstavljajo orodje, s katerim si ustvarimo podobe, tudi o znanstvenih razpravah in tveganjih. V mnogih pogledih moderna tveganja niso vidna ali pa jih neposredno ne zaznamo. Zaradi teh tveganj in njihovih potencialov za tveganje so moderne družbe konstruirane preko množičnih medijev. Novinarsko poročanje prevzema le del oblikovanja zavesti, kljub temu pa so mediji tisti, ki v medijski družbi ustvarjajo pomemben simbolični svet in naš življenjski prostor (Machuco Rosa, 2012). Na okoljske spremembe, do katerih lahko pride zaradi vpliva onesnaženosti na čistost okolja, imajo posamezniki specifično opredeljeno mnenje in pogled. Determinirajo ju njihovi kognitivni in čustveni odzivi na določene vsebine simboličnega okolja. K ustvarjanju in spreminjanju posameznikovih predstav o svetu prispevajo mediji z novinarskim sporočanjem, vsebinami in širjenjem splošno komercialnih oziroma splošno koristnih tržnih sporočil (Kotar idr., 2018).

Gradnja velikega elektroenergetskega objekta, kakor je šoštanjski blok 6, je vsekakor predmet poročanja medijev. Zgodovina energetike v Šaleški dolini sovпада z začetki odkopavanja premoga v Premogovniku Velenje skoraj stoletje in pol nazaj, v čas, ko so odkrili bogate zaloge t. i. črnega zlata. Odkritje je zaznamovalo širše območje z rudarstvom. Izmed fosilnih goriv je v Sloveniji mogoče izkoriščati zgolj premog, zato je treba z njegovimi zalogami in izkoriščanjem ravnati karseda racionalno. Ne glede na to, da ima premog tako ekonomske kot ekološke slabosti, se bo odvisnost EU od premoga med letoma 2010 in 2030 bistveno povečala. Leta 2030 bo odvisnost od premoga EU znašala 63 odstotkov¹. Premog je najpogosteje namenjen energetskemu sektorju oziroma proizvodnji električne energije. Porast potrebe po električni energiji do leta 2035 bo predvidoma znašala 2,2 odstotka na letni ravni (HSE, 2011).

Termoelektrarna Šoštanj (v nadaljevanju TEŠ) predstavlja največjo elektrarno v slovenskem elektroenergetskem sistemu. Njena vloga se kaže tako v letni proizvedeni električni energiji kot tudi instalirani moči. Elektrarna predstavlja pomemben energetski steber za zanesljivo oskrbo Slovenije z električno energijo in daje zagotovilo za nadaljnji gospodarski razvoj. Z gradnjo novega bloka 6 je bila z novejšo tehnologijo dosežena bistvena pridobitev, in sicer boljši izkoristek energenta. Z novim blokom 6 je za enako količino proizvedene energije porabljenih okrog 30 odstotkov manj premoga, s čimer se skupne emisije škodljivih snovi v okolje nižajo. Pri enaki količini proizvedene električne energije novi blok 6 v okolje emitira 35 odstotkov manj CO₂ kot starejši bloki TEŠ, kar znese skoraj milijon in pol ton manj na letni ravni. Ob tem so se znižali tudi drugi indikatorji ekološke obremenjenosti okolja. Raven SO₂ se je znižala s 400 na 200 mg/Nm³, raven NO_x s 500 na 200 mg/Nm³, znižani sta tudi ravni hrupa in količine prahu. Šesti blok močno prispeva k zmanjševanju skupnih emisij v ozračje (HSE in TEŠ, 2010).

Ključni cilj slovenske elektroenergetike je čim večja samozadostnost oskrbe z električno energijo in izkoriščanje učinkov sinergij z nadgradnjo uravnotežene strukture energetskih virov v Sloveniji² (HSE, 2011). Leta 1987 je vodstvo šoštanjske elektrarne sprejelo Ekološki sanacijski program, ki so ga z nekaterimi dopolnitvami začeli izvajati dve leti pozneje. Ne glede na posodobitve je vsebina ekološkega sanacijskega programa ohranila tri najpomembnejša okoljevarstvena področja: (1) zrak – razžveplanje dimnih plinov, zmanjšanje emisij NO_x in zmanjšanje emisij letečega pepela; (2) vodo – zaprti krogotok

¹ Leta 2010 je odvisnost EU od premoga znašala 48 odstotkov (HSE, 2011).

² Uravnotežena struktura energetskih virov v Sloveniji predvideva pridobivanje električne energije iz treh virov: 1/3 HE, 1/3 JE in 1/3 TE (HSE, 2011).

transportne vode za pepel, zmanjšanje porabe; (3) tla – zmanjšanje vplivov zapolnjevanja ugreznin z elektrofilitrskim pepelom (TEŠ, 2016).

Na podlagi študije relevantnih teoretičnih izhodišč, analize poročanja različnih spletnih medijev in ankete Šoštanjčanov želim na praktičnem primeru opredeliti ter ovrednotiti novinarska poročanja o vplivu TEŠ 6 na okolje.

1.1 NAMEN

Primerjal sem pogostost poročanja o vsebinah vpliva TEŠ 6 na okolje, pri čemer sem obravnaval spletne vsebine treh slovenskih časnikov: Dela, Večera in Dnevnika. Pregled vsebin je zajemal prispevke med letoma 2004, ko je bila sprejeta odločitev o gradnji TEŠ 6, in 2018. Na osnovi teoretičnih spoznanj in izsledkov domačih ter tujih avtorjev sem oblikoval ključna vprašanja v zvezi z obravnavanim problemom. Na vprašanja so v okviru ankete odgovarjali prebivalci mesta Šoštanj. Eno ključnih vprašanj se nanaša na pomen ozaveščanja javnosti o morebitnem negativnem vplivu gradnje in delovanja objekta na okolje in zdravje ljudi. S postopkom primerjalne tematske analize sem skušal doseči ključni cilj diplomske naloge, tj. ugotoviti delež pogostosti omenjanja okoljskih posledic vpliva TEŠ 6 izmed vseh prispevkov izbranih slovenskih časnikov, ki so se nanašali na ključno besedo TEŠ 6. Preveril sem tudi, koliko je v Sloveniji razvita okoljska blogosfera in na primeru Damijanovega bloga ponovil analizo kot pri časnikih.

1.2 CILJI

V okviru pričujoče diplomske naloge zastavljam naslednje raziskovalne cilje:

- opredelitev ključnih pojmov v zvezi z obravnavano tematiko: okoljska komunikacija, medijska pokritost okolja, nastajanje novic in okolje, novi mediji in okolje na spletu, pomen TEŠ 6 za Republiko Slovenijo, HSE in lokalno okolje, okoljska tveganja TEŠ 6;
- opredeliti pomen TEŠ na državni in lokalni ravni;
- analiza in primerjava vsebine poročanja treh slovenskih časnikov v spletni izdaji o tematiki, povezani z blokom 6;
- študija prisotnosti okoljske blogosfere v Sloveniji;
- mnenje lokalnega prebivalstva o bloku 6 in objektivnosti medijskega poročanja o njem na osnovi ankete med Šoštanjčani.

1.3 DELOVNE HIPOTEZE

Po pripravi izhodišč za diplomsko delo sem postavil spodaj navedene delovne hipoteze.

H1: V vseh treh časnikih je več spolitiziranih kot okoljsko naravnanih člankov.

H2: Delež vsebine z okoljsko tematiko je v Damijanovem blogu višji v primerjavi z deležem vsebine iste tematike v spletnih časnikih Delo, Večer in Dnevnik.

H3: Prebivalci v Šoštanju menijo, da dobijo premalo informacij o stanju okolja in vplivih nanj zaradi energetike.

1.4 UPORABLJENA METODOLOGIJA

V prvem koraku sem opredelil teoretska izhodišča okoljske komunikacije in pomen TEŠ za širše ter ožje okolje. V empiričnem delu diplomskega dela sem primerjalno kvantificiral

spletne vsebine treh slovenskih časnikov – Dela, Večera in Dnevnika, ki v kakršnikoli povezavi obravnavajo TEŠ 6 (ključna beseda vpisa v iskalnik vseh treh časnikov) med letoma 2004 in 2018. Pridobljeno količino prispevkov, ki v naslovu naslavljajo TEŠ 6, sem z metodo analize razvrstil po tematskih kategorijah. S primerjalno metodo sem opredelil število in delež člankov za vsako tematsko kategorijo posebej, pri čemer sta me zanimala število in delež pojavljanja prispevkov, katerih prevladujoča tematika se nanaša na okoljska vprašanja, izzive oziroma probleme v zvezi s TEŠ 6. Iste indikatorje sem uporabil tudi pri analizi bloga Jožeta P. Damijana in rezultate primerjal z rezultati analize časnikov. Po analizi člankov in Damijanovega bloga sem anketiral reprezentativno število in ustrezen vzorec Šoštanjčanov in se tako seznanil z njihovim videnjem preučevane tematike.

2 OKOLJSKA KOMUNIKACIJA

»Naša dejanja v zvezi z okoljem niso odvisna zgolj od okoljskih znanosti, ampak tudi od javnega izobraževanja, medijskih sporočil, spletnih strani, pa tudi običajnih pogovorov.« (Cox, 2015, 13).

Okolje je eno najpomembnejših področij raziskav in zaposlovanja v 21. stoletju. Skladno z naraščanjem števila ljudi, ki se zavedajo, da naše razumevanje narave in naše vedenje do okolja ni odvisno samo od ekoloških znanosti, temveč tudi od javnih razprav, medijskih predstavitev, vsebin spletnih strani in celo vsakdanjih običajnih pogovorov, narašča tudi število študijskih predmetov in raziskav, posvečenih posebej okoljski komunikaciji (Cox, 2015). Na področju okoljske komunikacije so se pojavile tudi nove revije: Revija o naravi in kulturi (ang. *A Journal of Nature and Culture*, 2007), Uporabno okoljsko izobraževanje in komuniciranje (ang. *Applied Environmental Education and Communication*, 2002) in Mednarodna revija trajnostnega komuniciranja (ang. *International Journal of Sustainability Communication*, 2007) (prav tam).

Študij okoljske komunikacije posameznika pripravi za vstop na različna poklicna področja: podjetništvo, vladne agencije, odvetniške družbe, odnose z javnostjo. Neprofitne okoljske skupine pogosteje zaposlujejo svetovalce in praktike s področja okoljske komunikacije. Na konceptualni ravni študij okoljskih komunikacij sestavljajo teorije o človeškem komuniciranju kot takem. Osredotočajo se na primer na vlogo človeškega govora, simbolov, umetnosti pri opredeljevanju odnosa med človekom in naravo. Študij okoljske komunikacije nas opominja na materialne posledice naših komunikacijskih izbir. Na primer: komentarji državljanov na javnih predstavitev v zvezi s kakovostjo zraka dovoljujejo oglaševalsko kampanjo, katere cilj je prizadevanje za zaprtje sežigalnice bolnišničnih odpadkov (Cox, 2015).

Širok razpon področij, ki naslavljajo obravnavano področje, otežuje opredeljevanje okoljske komunikacije³. Depoe (1997, str. 398, v Cox, 2015) je okoljsko komunikacijo opredelil kot *»študijo odnosov med našim govorom in našimi izkušnjami iz naravnih okolij«*. Depoe opozarja, da je okoljska komunikacija več kot zgolj in enostavno »govorjenje« o okolju. Čeprav študij okoljske komunikacije pokriva širok spekter tematik, večina raziskovalcev, javnosti in strokovnjakov praktikov sodi v eno izmed naslednjih sedmih področij (Cox, 2015):

- *Okoljska retorika in diskurz.* Avtorji in kampanje retoričnih študij okoljske komunikacije so se pojavili zgodaj v novem področju. Gre za enega najširših področij obravnave, pri čemer vključuje retoriko okoljskih skupin, pisanje o naravi, poslovne PR oglaševalske kampanje, kot tudi okoljske medije in spletne strani. V splošnem retorična perspektiva vključuje dve podpodročji:

---

³ S tem se ukvarjajo vladne agencije, profesorji političnih znanosti, urbanega načrtovanja, sociologi, strokovnjaki na področju javnega zdravja in drugi (Cox, 2015).

- (1) študijo pragmatičnih načinov prepričevanja, ki jih posamezniki in skupine uporabljajo pri komuniciranju o okolju;
- (2) študijo kritičnih retorik oziroma komunikacij, ki naslavljajo vprašanja ali izzive, ključne za opredelitev odnosa med naravo in družbo.
- *Mediji in okoljsko novinarstvo.* V mnogih načinih je študija okoljskega novinarstva postala lastno podpodročje. Osredotoča se na načine, na katere novice, oglasi, komercialni programi in spletne strani prikazujejo naravo in okoljske težave. Obsega tudi študijo učinkov novinarstva na javno vedenje. Tradicionalni prijemi vključujejo t. i. vlogo določanja dnevnega reda medijskih novic in njene sposobnosti vplivanja na to, o katerih težavah bo občinstvo razmišljalo. Pri medijskem oblikovanju gre za način, na katerega zgodbe vodijo bralce ali gledalce do identificiranja smisla in priklica vnaprej določenih percepcij in vrednot.
  - *Javna participacija in sprejemanje okoljskih odločitev.* Na pomenu vse bolj pridobiva udeležba javnosti. Varstvo okolja je najbolj učinkovito v pogojih, ko državni aparat zanj skrbi skupaj s svojimi državljani. Pri tem mora obstajati močna družbena podpora uvedbi skupne odgovornosti pri odkrivanju in reševanju okoljskih težav. Varstvo okolja na državni in lokalni ravni je v številnih državah postalo ključna politična naloga. Moč in učinkovitost udeležbe javnosti se s tem spoznanjem lahko samo še krepi (van der Zwiëp, 1994). V preglednici 1 so navedeni argumenti za in proti participaciji javnosti.

Preglednica 1: Argumenti za in proti participaciji javnosti (vir: Drapal Pek in Drevenšek, 2001).

Vrsta argumenta	Argumenti za participacijo javnosti	Argumenti proti participaciji javnosti
Predstavniška demokracija	Dialoški način razreševanja konfliktov je ena temeljnih sestavin sodobnih demokracij. Javnost ima priznan status partnerja, zato je proces participacije javnosti pomembnejši od rezultatov.	Povečano sodelovanje javnosti prinaša grožnjo osnovnim načelom predstavniške demokracije: radikalna demokracija je neustavna, ker zmanjšuje moč izvršilne oblasti. Participacijo javnosti naj bi zato tolerirali samo v okviru (enosmernega) informiranja in razprave; v demokratičnih ureditvah naj odločajo izvoljeni predstavniki.
Kultura komuniciranja in odnos do prostora	V kolikor imajo uporabniki možnost sonačrtovanja bivalnega okolja, lahko pričakujemo nižjo stopnjo odtujenosti in manjše tveganje za vandalizem. Udeleženci, ki imajo možnost skupnega načrtovanja, do prostorov vzpostavijo globlji odnos, saj so načrti skladni z njihovimi potrebami.	Pogosto prihaja do medsebojnih prerekanj in žalitev, ker predstavniki javnosti ne prisluhnejo argumentom nasprotne strani.

Interes javnosti in pomen sodelovanja	Ena od pomembnih informacij je odziv javnosti. S tem strokovnjaki in politiki lažje sprejemajo odločitve in jih interpretirajo volivcem.	Javnost v zvezi z regionalnim načrtovanjem in dolgoročnimi načrti največkrat ni motivirana za participacijo.
Učinkovitost procesa (vsebinska in finančna)	K izboljšanju urbanističnega dokumenta prispevajo lokalni prebivalci in prihodnji uporabniki, ki so vir dragocenih informacij. Racionalnejše gospodarjenje z viri je možno s poznavanjem lokalnih virov in sodelovanjem pri odločanju o njihovi rabi.	Težko je objektivno utemeljiti porabo časa in denarnih sredstev z rezultati akcij, s katerimi spodbujajo participacijo javnosti v prostorskem načrtovanju. Sodelovanje javnosti je dolgotrajno in drago.
Odnos med strokovnjaki, odločevalci in laiki	Participacija javnosti omogoča razvoj bolj človeških odnosov med uporabniki (državljeni, prebivalci) in predstavniki oblasti.	Številni urbanisti svoje delo razumejo kot strokovno/tehnično delo, ki ga lahko opravljajo samo strokovnjaki. Vključenost laikov ogroža avtonomnost stroke in povzroča degradacijo urbanizma in arhitekture.

Ugovori proti udeležbi javnosti so zelo podobni v vseh državah. Ključni argumenti se nanašajo na finančni vidik (predrago), dolgotrajnost postopkov odločanja in oviranje odločnega ter učinkovitega delovanja. Argumenti delno držijo, ker demokratična družba zahteva svojo ceno, po drugi strani pa se v praksi pogosto izkaže, da je tovrstni postopek odločanja bolj kakovosten, da so odločitve boljše in da so iz njih izhajajoči predpisi boljši. S sodelovanjem javnosti je mogoče doseči širše družbeno soglasje v zvezi z izbiro določenih ukrepov, zaradi česar se vzpostavi odnos med državo in prebivalstvom, ki temelji na medsebojnem zaupanju. Vključenost javnosti na dolgi rok prinaša cenejšo, ustrežnejšo in upravičeno pot delovanja (van der Zwiep, 1994).

- *Socialni marketing in kampanje zagovorništva.* Dejavnosti na področju socialnega marketinga in kampanj zagovorništva skušajo spremeniti javno vedenje z namenom dosege določenega okoljskega ali njemu sorodnega socialnega cilja. Lahko gre za prizadevanje mobilizacije javnosti z namenom zaščititi ogrožena območja ali povečati učinkovitost goriva pri avtomobilih, prepričevanje podjetij, da ostanejo striktna pri upoštevanju okoljskih standardov in podobno. Strokovnjaki so uporabili raznovrstne pristope pri preučevanju javnega izobraževanja in zagovorniških kampanj. Mnogi recimo posvečajo pozornost vlogi komunikacije pri opozarjanju javnosti na tveganja globalnega segrevanja, kot tudi na ovire, ki onemogočajo zavedanje javnosti o resnosti takega problema.
- *Okoljsko sodelovanje in reševanje konfliktov.* Nezadovoljstvo s kontradiktornimi oblikami javne participacije in metodami reševanja okoljskih sporov je strokovnjake in praktike prisililo k raziskovanju alternativnih modelov reševanja okoljskih konfliktov. V središču takih modelov reševanja konfliktov leži ideja sodelovanja. Gre za način komuniciranja, ki privabi zainteresirane strani k vključitvi v razpravo problemsko naravnane narave in ne k zagovorništvu in razpravi. Takšno sodelovanje je opredeljeno kot konstruktivno, odprto, civilno komunikacijsko, torej v splošnem kot dialog, pri čemer gre za osredotočenost v prihodnost s poudarkom na učenju.
- *Komunikacija o tveganjih.* Študija komuniciranja o tveganjih zajema dve področji: (1) tradicionalno, v okviru katere strokovnjaki ocenjujejo učinke določene

komunikacijske strategije z namenom zbiranja tehničnih informacij o zdravstvenem tveganju potencialno prizadete populacije. Gre tudi za metode, ki jih komunikatorji tveganja uporabljajo za opozarjanje množice potem, ko se zgodi določena relevantna aktivnost. Primer je biološki napad z orožjem, ki je povzročil kugo. (2) V poznih 80. letih prejšnjega stoletja so strokovnjaki začeli preučevati vpliv kulturološkega razumevanja tveganj na javno sodbo sprejemljivosti tveganja. Ena od strokovnjakinj tega področja je Jennifer Hamilton (2003), ki ugotavlja, da je občutljivost do kulturoloških razumevanj tveganj povezana z lokacijo rezidentov. Tisti, ki živijo blizu onesnaženih območij, razumljivo izražajo večjo občutljivost, ki jo kažejo s sprejemanjem ali z zavračanjem določenih metod ali ukrepov.

- *Predstavitev narave v popularni kulturi in zelenem marketingu.* Uporaba slik narave v popularni glasbi, televizijskih oddajah, fotografiji in komercialnih oglasih ni nova ali presenetljiva zadeva. Kar je pri tem novega, je vprašanje, koliko slike narave oblikujejo popularno kulturo ali vplivajo na naše vedenje do narave.

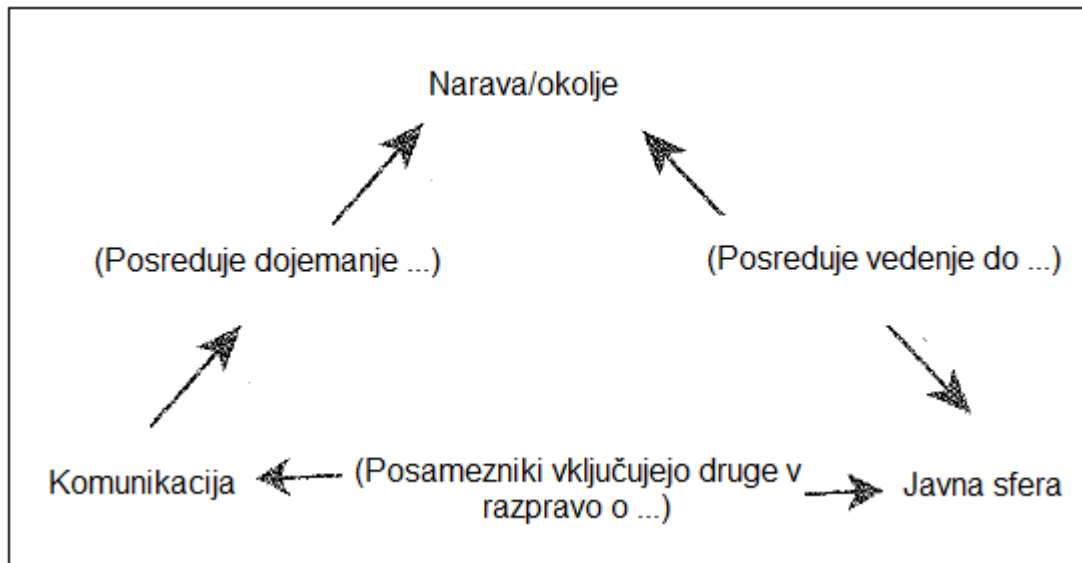
Zaradi raznovrstnega tematskega polja obravnave okoljske komunikacije lahko pri njegovi opredelitvi pride do zmede. V kolikor okoljsko komunikacijo opredelimo enostavno kot »pogovor« ali prenos informacij o širokem naboru okoljskih tematik, bo naša opredelitev odvisna od izbora tematike razprave. Jasnejša opredelitev upošteva različne vloge – jezika, umetnosti, fotografije, uličnih protestov, pa tudi znanstvenih poročil kot oblik simbolične akcije. Pojem simbolične akcije je oblikoval retorični teoretik Kenneth Burke (1966) v knjigi *Jezik kot simbolična akcija* (ang. *Language as Symbolic Action*). Bogatejšo različico opredelitve okoljske komunikacije lahko ponudimo, v kolikor se osredotočimo na simbolično akcijo in ne zgolj na upoštevanje prenosa pogleda človeške komunikacije. Cox (2015) tako okoljsko komunikacijo opredeljuje kot pragmatično in konstitutivno kolo za naše razumevanje okolja kot tudi našega odnosa do naravnega sveta. Gre za simbolni medij, ki ga lahko uporabimo v oblikovanju okoljskih problemov in pogajanj različnih družbenih odgovorov tem. Tako opredeljen termin okoljske komunikacije tvori dve različni funkciji (prav tam):

- *Okoljska komunikacija je pragmatična.* Izobražuje, opozarja, prepričuje, mobilizira in pomaga k reševanju okoljskih problemov. Je orodje za razpravo in pogosto tudi del javnega izobraževanja v okviru kampanj. Pragmatična funkcija okoljske komunikacije se na primer izvrši, kadar okoljske skupine podpirajo zaščitno območja divjine.
- *Okoljska komunikacija je konstitutivna.* Na subtilnejši ravni okoljska komunikacija pomaga k sestavi predstavitev narave in okoljskih problemov. S preoblikovanjem našega razumevanja narave lahko okoljska komunikacija spremeni naše mišljenje na način, da lahko gozdove in reke obravnavamo kot grožnjo ali kot bogat naravni vir, pa tudi kot možnost izkoriščanja ali vitalni življenjsko podporni sistem. Konstitutivna funkcija okoljske komunikacije nam pomaga pri opredelitvi določenih subjektov kot problemov. Tovrstna komunikacija asociira na določene vrednote, povezane z identificiranimi problemi. Mednje sodijo zdravje in dobro počutje, skrb, ekonomski napredek in drugi. Preoblikovanje naše percepcije vodi do izbora pragmatične komunikacije, ki smo se je naučili. S tem se prične zbiranje javnosti in pokaže želja po izvrševanju konkretnih dejanj v zvezi z opredeljenimi problemi in zastavljenimi vrednotami.

V zvezi z okoljsko komunikacijo Cox (2015) navaja tri ključne principe njene obravnave, kot je prikazano na sliki 1:

- (1) človeška komunikacija je oblika simbolne akcije;
- (2) naša prepričanja, vedenja in odnosi, povezani z naravo in okoljskimi problemi, so posredovani skozi komunikacijo;

(3) javna sfera se je pojavila kot diskurzivni prostor za okoljsko komunikacijo.

Slika 1: Narava, komunikacija in javna sfera (vir: Cox, 2015, str. 18)

Očitno je, da se prikazani principi prekrivajo. Naša komunikacija (kot simbolna akcija) aktivno preoblikuje našo percepcijo, kadar vidimo naravni svet skozi nešteto simbolov, besed, slik ali pripovedi. Kadar javno komuniciramo z drugimi, z njimi delimo tovrstna razumevanja in jih povabimo k delitvi odzivov našega pogleda.

2.1 MEDIJSKA POKRITOST OKOLJA

»Večino tega, česar se družba nauči o okolju, izhaja iz novic ... te pa niso objektivni pokazatelj politične realnosti, ampak interpretacija dogodkov in težav s perspektive reporterjev, urednikov in izbranih virov ...« (Wagner, 2008, str. 27).

Med pomembnimi viri informacij o okolju so medijske novice in predstavitve okolja na spletu. Pri opisovanju medijskih novic je pomembno razlikovati med tradicionalnimi, *mainstream* mediji in spletnimi mediji. Z *mainstream* mediji Cox (2015) misli omrežno televizijo in kableske novice, časopise, novice v revijah in radijske ter televizijske novice. Okoljski novinarji, ki danes delajo za tradicionalne medije, se soočajo s krčenjem novic, medtem ko je od njih zahtevano zapisovanje (pripovedovanje) daljših, zapletenejših in globljih zgodb. Pri tem se spopadajo z luknjami v novicah, kar v novinarskem žargonu predstavlja majhno količino prostora, namenjenega vsebini zgodbe v časopisu ali na televiziji v primerjavi z drugimi vsebinskimi zahtevami za isto količino predvidenega obsega v mediju. Tekmovalnost za skrajšan novičarski prostor povečuje pritisk na novinarje, da poenostavijo ali dramatizirajo težave, da lahko objavijo zgodbo. Posledično smo priče hitri rasti alternativnih (spletnih) medijev, ki ponujajo večjo svobodo in prostor novicam, ugotavlja Friedman (2004).

V zadnjih petih desetletjih se je interes *mainstream* medijev za okoljske tematike periodično širil in slabil. Od leta 2006 se je pokritost okoljskih tematik dramatično povečala v vseh medijih – časopisih, na televiziji, spletnih blogih in novičarskih spletnih straneh ter »zelenih« podjetniških zgodbah. V zadnjih letih je bilo največ okoljskega medijskega poročanja namenjenega zgodbam o globalnem segrevanju planeta. Cohn, urednik spletnega magazina *Yale Environment 360*, pojasnjuje, da je povečana pokritost okoljskih problemov striktno odraz povečanega interesa, ki temelji na posledicah podnebnih sprememb (Cox,

2015). Zanimivo je, zakaj se določeni portreti narave pojavljajo v medijih, nekateri pa ne. Eden od medijskih vplivov je enostavnost, s katero lahko reporterji prenesejo pomembnost subjekta na gledalce ali poslušalce, ki o neki zadevi malo vedo ali jih malo zanima. Izziv predstavlja dejstvo, da so številni okoljski problemi tako kompleksne kot tudi nevsiljive narave. To pomeni, da njihove relevantnosti ni enostavno konkretizirati v življenja ljudi. Take skrbi je težko umestiti v medijske vsebine poročanja in jih narediti zabavne (prav tam).

2.2 NASTAJANJE NOVIC IN OKOLJE

Produkcijo *mainstream* novic obvladuje več dejavnikov, od potrebe po prodaji vsebine, pridobivanja tržnega deleža od televizijske gledanosti do uredniške politike. Cox (2015) našteva pet dejavnikov, ki v celoti obvladujejo produkcijo novic, še posebej okoljskih:

- (1) politično medijsko gospodarstvo;
- (2) omejitveno nadzorovanje in okoljski utrip;
- (3) vrednost novic;
- (4) medijski okvirji;
- (5) norme objektivnosti in uravnoteženosti.

2.2.1 Politično medijsko gospodarstvo

Pojem politično medijsko gospodarstvo se nanaša na vpliv lastnikov in ekonomskih interesentov časopisov in televizijskih omrežij na vsebino novic teh medijskih virov. Večina komercialnih medijskih organizacij je v lasti večnacionalnih korporacij s finančnimi interesi v drugih poslovnih dejavnostih, kot so gozdarstvo, energetske združbe, nepremičninske agencije in tako naprej. Z naraščanjem konsolidacije lastnikov medijev nekateri medijski menedžerji in uredniki čutijo pritisk (s strani lastnikov) pri izbiri (ali izogitvi) zgodb in poročanju novic na načine, ki zagotavljajo ugodno politično klimo za te podjetniške koncerne. Uredniki in menedžerji s takim načinom vedenja postanejo »lastnikov glas« v novinarski sobi.

2.2.2 Omejitveno nadzorovanje in okoljski utrip

Odločitve urednikov in medijskih menedžerjev o tem, katere okoljsko obarvane zgodbe bodo pokrite ali ne, ilustrirajo to, kar razumemo pod besedno zvezo omejitveno nadzorovalna vloga produkcije novic. Metafora je uporabljena z namenom predloga, da nekateri posamezniki v novinarskih sobah odločajo, kaj bo šlo skozi »vrata« in kaj ne. Številni uredniki se z okoljskim utripom težko znajdejo iz dveh razlogov. Prvič, nevsiljiva narava mnogih okoljskih problemov je za reporterje mučna zaradi težavnega vključevanja takih zgodb v konvencionalne formate novic. Drugič, okoljske novice so lahko za poročanje težavne, ker ima malo reporterjev opravljen znanstveni trening ali dovolj znanja o kompleksnih okoljskih problemih, kot so onesnaževanje podzemnih voda, živalski odpadki, širjenje mest, genetsko spremenjeni pridelki. Malo novičarskih organizacij ima dovolj finančnih sredstev za zaposlovanje kadra s tako specifičnim znanjem. Reporterji in uredniki se v nekem trenutku soočijo z dilemo: »*ko ozaveščenje javnosti naraste in jo začne skrbeti za okolje, se uredniki in reporterji ne morejo zanesti na enostavni pristop⁴ poročanja okoljskih problemov. Zgodbe morajo biti tehnično točne ... Malo časopisnih hiš ali televizijskih postaj si lahko dolgoročno privošči reporterja, zadolženega za okoljske zgodbe*« (West idr., 2003, 7). Rezultat take omejitve se kaže v spremenjenem načinu iskanja virov informacij, ki se jih poslužujejo uredniki in reporterji. Začeli so se obračati na spletne vire in spletne baze podatkov.

---

⁴ V angleško govorečih okoljih temu pravijo »seat-of-the-pants« (Cox, 2010, 160).

2.2.3 Vrednotenje novic

Ena najpomembnejših praks, ki daje okoljskemu poročanju čustveno noto, je opredelitev novinarjevega opisa o vrednosti novice, ki izhaja iz določene zgodbe. Vrednotenje novic je sposobnost novičarskih zgodb, da privabijo bralce ali gledalce. Reporterji in uredniki se pri izbiri, okvirju in poročanju o okoljskih novicah najpogosteje poslužujejo naslednjih tradicionalnih kriterijev:

- (1) pomembnost;
- (2) časovni okvir;
- (3) bližina;
- (4) vpliv;
- (5) magnituda;
- (6) konflikt;
- (7) neobičajnost;
- (8) čustveni vpliv.

Uredniki si prizadevajo oblikovati paket okoljskih problemov skladno z navedenimi vrednotami novic. Okoljske novice težijo k pokritju zgodb z naslednjimi lastnostmi: so dogodkovno orientirane, so opremljene z močnimi vizualnimi elementi (slikami ali videoposnetkom) in so tesno umeščene v 24-urni dnevni cikel (Cox, 2010). Večina okoljskih problemov v realnosti ne izpolnjuje naštetih lastnosti in zahtev po vrednotenju novic. Razlogi ležijo v počasnosti in razpršenosti procesov ali v pomanjkanju vizualnih gradiv. Tradicionalni standardi za vrednotenje okoljskih novic se periodično srečujejo z dilemo: zakaj morajo okoljske zgodbe izpolnjevati standarde, kot so konflikt, neobičajnost in čustveni vpliv, glede na to, da so ti kriteriji bolj primerni za novice iz sveta zabave. Razlog leži v urednikih in lastnikih medijskih postaj, ki vztrajajo, da je med javnostjo malo interesa za okoljske zgodbe (ali ga sploh ni). Na vprašanje, zakaj se zanimanje javnosti za okoljske probleme periodično razlikuje, sta odgovorila Vig in Kraft (2003). Medtem ko javnost podpira zaščito okolja skozi čas, kratkoročni razvoj pogosto preusmerja interes javnosti stran od okoljskih problemov. Uredniki se tega zavedajo, kar se kaže v spreminjanju prostora za določene vrste novic (Cox, 2015).

2.2.4 Medijski okvir

Pojem okvir je populariziral Goffman (1974). Okvire je opredelil kot kognitivne zemljevide ali vzorce interpretacij, ki jih ljudje uporabljajo za organiziranje njihovega razumevanja realnosti. Skladno s to definicijo se medijski okvirji pomagajo ljudem spopasti z novimi ali težavnimi izkušnjami. Izbira primernega okvirja je posebno pomembna ob porastu kompleksnih novičarskih zgodb okoljskih tematik, kot so podnebne spremembe. Različni okvirji nas orientirajo k različnim pomenom, zaradi česar so se novinarji v zadnjih letih začeli posluževati drugačnih okvirjev okoljskih problematik. Iz zaskrbljujočih (na primer polarni medved na taleči ledeni ploskvi) so začeli uporabljati pozitivnejše okvirje (kot je javno zdravje), pa tudi problemsko naravnane (možne rešitve pri soočanju s podnebnimi spremembami) (Cox, 2015).

2.2.5 Norme objektivnosti in uravnoteženosti

Pomen objektivnosti in uravnoteženosti je bil temelj norm novinarstva skoraj celotnega zadnjega stoletja. Gre za principe, obveze do zagotavljanja točnih informacij v medijskih novicah, ki nimajo reporterjevega vpliva in niso sporne ali nezanesljive. Krasila jih je

uravnoveženost z novimi zgodbami in obravnava vseh vidikov problema. V okoljskem novinarstvu se reporterji soočajo s težavo ohranjanja resnične objektivnosti. Čeprav je zgodba o deforestaciji lahko točna, se del pristranskosti kaže že s tem, ko novinar zgodbo naredi poročevalsko, ne pa drugih. Enako velja za izbiro okvirja in izbiro virov intervjuvancev. Objektivno je tisto, o čemer velja prevladujoč konsenz o tem, kaj je resnično v določenem obdobju in v neki družbi (Cox, 2015).

Kadar so okoljske problematike sporne ali v primerih, ko reporterji ne posedujejo dovolj strokovnega znanja, da bi lahko sodili o nasprotujočih si trditvah, novinarstvo teži k uravnoveženju zgodb tako, da povzema/citira več različnih virov. Primer neuravnoveženosti je bila zgodnja pokritost poročanja o globalnem segrevanju. Nekateri strokovnjaki so verjeli (na kar so nakazovale tudi študije), da človekovo proizvodnje ogljikovega dioksida vodi k potencialnemu nevarnemu prevelikemu segrevanju planeta. Skeptiki na drugi strani so trdili, da ne obstajajo dokazi o preseganju variacij klimatskih vrednosti, ki bi bile nenaravne. V zadnjih letih so bile norme uravnoveženosti precej kritizirane. Nekateri kritiki medijev so predpostavljali, da vselej obstajata dve plati težave, še posebno kadar empirični podatki ali znanstvene raziskave močno podpirajo eno plat. Posledično je lahko uravnoveženje včasih napačna izbira (Cox, 2015).

2.3 NOVI MEDIJI IN OKOLJE NA SPLETU

Ob *mainstream* medijih se je v zadnjih desetletjih pojavila alternativna javna sfera »novih medijev«, ki poročajo in komentirajo o okoljskih problematikah – blogi, spletne novičarske strani, forumi in raziskovalni centri. Eden od razlogov za povečanje alternativnih virov novic, posebej spletnih, je povečana frustracija okoljevarstvenikov, znanstvenih zagovorniških skupin, novinarjev in bralcev, z nezadovoljivo globino, obsegom in točnostjo vsebin komercialnih medijev. Z erozijo masovnega kroženja časopisov in spletnih novic vse več posameznikov skuša poiskati informacije, ki jih ne more najti v tradicionalnih medijih. Rezultat je viden v širokem naboru spletno dostopnih informacij in analiz z okoljsko vsebino. Cox (2015) obravnava dva vira neodvisnih novic in komentarjev okoljskih tematik:

- (1) storitve spletnih okoljskih novic in neodvisnih blogov;
- (2) poklicne skupine okoljskih novinarjev.

2.3.1 OKOLJSKA BLOGOSFERA

Novi mediji na novo opredeljujejo tradicionalne vloge tako virov novic kot bralcev. Temu pravimo aktivna blogosfera, ki predstavlja notranjo povezanost skupnosti blogerjev in bralcev v okviru konvergence novinarstva in pogovora. Najhitreje rastoč vir spletnih novic in analiz okoljskih tematik je blogosfera, vključno z osebnimi blogi, časopisi in strokovnimi blogi novinarjev, blogi znanstvenikov, pa tudi podjetniškimi blogi. Več študij je skušalo opredeliti obseg in določiti tipe strani v blogosferi, vendar se vse študije strinjajo, da so blogi globalni fenomen, ki je »zadel« mainstream medije (Joosse in Brydges, 2018).ocene kažejo, da je na svetu približno 184 milijonov ljudi, ki so začeli s pisanjem bloga in 346 milijonov njihovih bralcev. Leta 2018 so relevantni naslednji blogi z okoljsko tematiko, s katerimi lahko ljudi navdahnemo, da realizirajo potrebo po zaščiti in varovanju okolja:

- *Grist* (<https://grist.org/>): obravnava klimatska vprašanja, pri čemer uporabniku nudi branje okoljskih člankov različnih avtorjev. Ključno geslo spletne strani se glasi: »Ne čudite se. Ugotovite.«
- *Treehugger* (<https://www.treehugger.com/>): je vodilni medij, ki se posveča vzdrževanju trajnostnosti. Dostopni so članki različnih tematik; od vsebin s predlogi

najboljših materialov gradbenih konstrukcij do zagotavljanja življenja v skladu z vizijo trajnostnosti.

- *The Cleanest Line* (<https://www.patagonia.com/blog/>): vključuje lastne izkušnje svetovnih popotnikov, ki so se na pot odpravili, da bi javnosti predstavili načine bojev za okolje.
- *Seeker: Earth* (<https://www.seeker.com/earth>): blog je namenjen vsem, ki iščejo jedrnat in znanstveno orientirane članke, ki so jih napisali strokovnjaki okoljske znanosti. Nudi številne tematike s posebnim poudarkom na okoljskem konzerviranju in ekološko prijaznem življenjskem načinu.
- *BBC: Earth blog* (<http://www.bbc.com/earth/columns/earth-blog>): namen bloga je kreativno in jasno opisovanje zgodb o našem planetu. Njegova misija je precej enostavna, vodi jo fraza »razmišljaj izven svojega vsakdanjega sveta in izkusi univerzum takšnega, kot je«.
- *The Zero-Waste Chef* (<https://zerowastechef.com/>): gre za blog o življenjskem slogu, s posebnim ozirom zagotoviti bralcu informacije o tem, kako najbolj okoljsko konzervativno kuhati. Vsebine člankov so namenjene praktičnim nasvetom, na primer, kako posušiti paradižnik na soncu.
- *Green Biz* (<https://www.greenbiz.com/>): spletna stran ponuja informacije na razpotju med podjetništvom, tehnologijo in trajnostnostjo. Članki so namenjeni pregledu poslovnih idej z upoštevanjem trajnostnosti in opredeljevanjem povezanosti med ekologijo in ekonomijo. Prav tako se dotakne političnega vidika – bralcu predstavi informacije o novi zakonodaji in poslovnih praksah, ki lahko vplivajo na okolje.
- *Inhabitat* (<https://inhabitat.com/environment/>): namenjen je prihodnosti oblikovanja, zato zasleduje tehnološke inovacije, prakse in materiale, ki arhitekturo in domsko oblikovanje preusmerja k pametnejši in bolj trajnostni prihodnosti. Vsebine člankov obravnavajo tematike, kot so zelena energija, arhitektura, zeleni nasveti, zeleno potovanje, ekološko prijazni nasveti, recikliranje, inovacije, upravljanje z odpadki in številne druge.
- *Mother Nature Network* (<https://www.mnn.com/>): gre za svetovno najbolj obiskano spletno novičarsko in informativno omrežje, povezano z okoljem in odgovornim življenjem. Mesečno opravi več kot 10 milijonov sej v več kot 200 državah. Pokrite so raznovrstne tematike, kot so okoljska programska oprema, alternativni materiali, biogorivo, vetrna energija, sončna energija, kmetijstvo, zeleni avtomobili.
- *Clean Technica* (<https://cleantechnica.com/>): gre za najbolj nepogrešljivo spletno stran, ki obravnava novice in komentarje s področja čiste tehnologije. Razprava obsega številne tematike, na primer o geotermalni, nuklearni, hidrološki energiji, o podnebnih spremembah, shranjevanju energije, čistem transportu, vetrni energiji, energetske učinkovitosti.

3 TEŠ IN NJEGOV POMEN ZA ŠIRŠE IN OŽJE OKOLJE

TEŠ je največja slovenska termoelektrarna z dvema blokoma na premog (5 in 6) in z dvema plinskima enotama. Elektrarna predstavlja temelj slovenske električne mreže in zagotavlja njeno stabilnost. Z okoljskega vidika je skupaj s Premogovnikom Velenje eden večjih virov onesnaževanja okolja in njegove degradacije. Toda onesnaževanje se je v zadnjih treh desetletjih korenito zmanjšalo in praktično vsi parametri so znotraj okvirov zakonskih norm.

3.1 POMEN TEŠ 6 ZA REPUBLIKO SLOVENIJO

Nadomestni blok 6 TEŠ je za vso Slovenijo pomemben projekt z ekonomskega, ekološkega in energetskega vidika. Blok 6 ima bistveni pomen za zagotavljanje zanesljive in varne oskrbe Slovenije z električno energijo. Razlog leži v rasti porabe in rasti proizvodnje električne energije, ki je zaradi zaostanka pri gradnji novih zmogljivosti vse večja. Napovedi kažejo, da se bo poraba električne energije v primerjavi z letom 2005, ko je poraba električne energije na prebivalca v Sloveniji znašala 6.379 kWh, do leta 2020 povečala za 22 odstotkov. Pri gradnji je sodelovalo več slovenskih podjetij, kar se odraža v pozitivnem učinku za vse slovensko gospodarstvo. Delo so dobila in ga še vedno imajo številna domača podjetja, ki skrbijo za vzdrževalna in druga dela na objektih. Povečala se je kupna moč in poraba prebivalcev (HSE in TEŠ, 2010).

Načrtovanje bloka 6 TEŠ se je začelo leta 2003, gradnja pa leta 2009. Gradnjo (gl. sliko 2) so spremljala številna nasprotovanja nekaterih nevladnih in okoljevarstvenih organizacij, ki so želele zaustaviti gradnjo in preprečiti začetek obratovanja. Leta 2012 je država izdala poročstvo, s katerim je bilo omogočeno nadaljevanje in zaključek gradnje; ta sega v maj 2015, ko je bil uspešno opravljen tehnični pregled bloka 6 s pripadajočimi objekti. Začelo se je enoletno poskusno obratovanje, 9. junija 2016 pa je blok 6 pridobil še uporabno dovoljenje (TEŠ, 2016).

Slika 2: Gradnja šestega bloka TEŠ (TEŠ, 2016)

TEŠ ima v slovenskem elektroenergetskem sistemu velik pomen, ker se lahko nemudoma odzove v primeru odpovedi naravnih danosti. Eden takih primerov je obdobje vročine. Takrat so potrebe po električni energiji zelo visoke; v teh pogojih se lahko proizvodnja termoelektrarne poveča, kot se je zgodilo leta 2015. Julija tega leta sta bloka 4 in 6 TEŠ

večino časa obratovala s polno močjo, pri čemer je bila proizvodnja povečana za 30 odstotkov. Šlo je za največjo mesečno proizvodnjo kadarkoli (TEŠ, 2016). V preglednici 2 so prikazane osnovne značilnosti in zmogljivosti nadomestnega bloka 6 TEŠ.

Preglednica 2: Osnovne značilnosti nadomestnega bloka 6 TEŠ (vir: HSE, 2011; TEŠ, 2016).

Investitor	Termoelektrarna Šoštanj
Moč bloka	600 MW
Specifična poraba na pragu	8.541 kJ/kWh
Cena premoga	23,18 €/t (2,25 €/GJ)
Ure obratovanja s polno močjo	6.500 ur/leto
Število zaposlenih	200
Življenjska doba	40
Emisija CO ₂	0,87 kg/kWh
Začetek obratovanja	2015
Konec obratovanja	2054

Proizvodni objekti HSE, posebej blok 6 TEŠ in črpalna hidroelektrarna Avče Soških elektrarn Nova Gorica, predstavljajo pomemben člen elektroenergetskega sistema Slovenije. Trditev Janjič (2017) utemelji z dogajanjem januarja 2017, ki je bil najhladnejši mesec v zadnjih tridesetih letih s povprečno temperaturo okrog tri stopinje pod lediščem v Ljubljani, kar je pomenilo štiri stopinje manj od povprečja. Da ima termoelektrarne Šoštanj, ključno vlogo, se je potrdilo v ekstremnih vremenskih pogojih⁵. Blok 6 TEŠ je samo januarja 2017 proizvedel 350 GWh električne energije in s tem pomembno prispeval k pokrivanju potreb po električni energiji. Ključni gospodarski vidik naložbe v izgradnjo nadomestnega bloka 6 TEŠ je dolgoročno zmanjšanje energetske odvisnosti Slovenije oziroma večanje njene samooskrbe z električno energijo. Zadnji dve leti (od 2016 naprej) bi bila Slovenija brez gradnje novega bloka 6 približno najmanj dvakrat bolj energetske odvisna od uvoza električne energije, kot je danes. Novi blok bo v obratovanju predvidoma do leta 2054, ko bodo predvidoma porabljene zadnje razpoložljive zaloge premoga v Premogovniku Velenje.

Preglednica 3: Prednosti in slabosti gradnje TEŠ 6 za Slovenijo (vir: HSE in TEŠ, 2010).

Gradnja TEŠ 6	
Prednosti	Slabosti
• Uporaba domačega goriva; • zagotavljanje stabilnosti elektroenergetskega sistema; • sodelovanje domače industrije pri gradnji (50–60 %); • zagotavljanje zanesljive oskrbe z elektriko tudi v primerih mednarodnih zapletov pri dobavi plina; • zagotavljanje delovnih mest (okrog 3.500) za obdobje naslednjih 40 let;	• Vrsta izbrane tehnologije gradnje ne omogoča menjave goriva; • emisije toplogrednih plinov se ne bodo zmanjšale v absolutnem smislu; • ohranjanje klasičnih delovnih mest (visoka vlaganja).

⁵ Februarja 2017 se je precej povečal prevzem iz visokonapetostnega omrežja, konec januarja je izpadla tudi transformacija v RTP Divača proti Primorski (Janjič, 2017).

• povečanje izkoristka goriva za 10–15 % v primerjavi s prejšnjo tehnologijo.	

Ekonomski vidik naložbe v izgradnjo bloka 6 TEŠ obravnava vidik lastne cene električne energije, proizvedene iz bloka 6; ta je za 25–30 odstotkov nižja od lastne cene proizvodnih enot izpred desetletja. Ekološka upravičenost naložbe temelji na domnevi, da bo za uresničitev obvez Slovenije do EU z novim blokom lažje dosežen cilj, tj. zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov na področju energetike. Naložba naj bi omogočila učinkovit prehod v nizkoogljično družbo in učinkovito umestitev razpršenih proizvodnih virov električne energije v elektroenergetski sistem Slovenije (HSE in TEŠ, 2010). V preglednici 2 so zapisane ključne prednosti in slabosti gradnje TEŠ 6.

Blok 6 TEŠ je edini strateški energetski objekt v Sloveniji z energentom za proizvodnjo električne energije, zagotovljenim do konca svoje življenjske dobe in ne bo odvisen od uvoza. Zaprtje TEŠ bi zmanjšalo število ponudnikov električne energije, s tem pa tudi diverzifikacijo proizvodnih virov, iz katerih proizvajamo električno energijo. Energetski zakon iz leta 2009 določa, da je proizvodnja električne energije tržna dejavnost. Zaprtje TEŠ bi posledično pomenilo nastanek potrebe po uvozu električne energije, zaradi česar bi gospodinjstva in tudi veliki potrošniki uvoznikom plačali bistveno višje cene električne energije. Elektroenergetski sistem Slovenije potrebuje določeno rezervo, s katero lahko vsak trenutek izravnava odstopanja med proizvodnjo in porabo električne energije. TEŠ ima pri tem pomembno vlogo, ker predstavlja izredno pomemben vir sekundarne regulacijske rezerve. V nekoliko daljši perspektivi ugašanja starih iztrošenih enot v Šoštanju je vloga nove enote 6 v Šoštanju za zagotavljanje sekundarne regulacijske rezerve v elektroenergetskem sistemu Slovenije nenadomestljiva (HSE in TEŠ, 2010).

3.2 POMEN TEŠ 6 ZA HSE

Termoelektrarna Šoštanj predstavlja največjo elektrarno tako v sistemu Holdinga Slovenske elektrarne (HSE), kot tudi v slovenskem elektroenergetskem sistemu (EES). To velja tako za letno proizvedeno količino električne energije, kakor tudi za inštalirano moč. Za generalnega direktorja Holdinga Slovenske elektrarne Matjaža Marovta investicija v TEŠ 6 ni bila zgrešena. Marovt (Inšajder, 2017) ocenjuje, da je izkoriščanje projekta šestega bloka TEŠ 6 za politične namene neodgovorno do zaposlenih in do državljanov Republike Slovenije. Izrazil je željo po jasnejšem ločevanju med nepravilnostmi pri projektu šestega bloka in samim delovanjem podjetja. Poleg tega si želi učinkovitega dela organov pregona in pravosodja ter epiloga o nepravilnostih. Marovt (prav tam) poudarja, da projekta šestega bloka niso plačali državljani, kot se po njegovem mnenju kaže izkrivljena zgodba v javnosti, ampak so projekt reševali znotraj HSE. Pri tem so bila vsa posojila servisirana skladno s pogodbami. HSE s svojo proizvodnjo na letni ravni pokriva okrog 70 odstotkov vse proizvodnje električne energije v Sloveniji in več kot 90 odstotkov vse proizvedene energije za sistemske storitve, torej sekundarno in terciarno regulacijo. Približno polovico vse električne energije v skupini HSE proizvede TEŠ, ki z zanesljivim in kakovostnim obratovanjem predstavlja enega ključnih proizvodnih stebrov v državi (Janjič, 2017).

Meh (2012) utemelji, zakaj je pomembno imeti pravo strukturo proizvodnih objektov. Ti HSE dajejo konkurenčno prednost, ki jo koncern po njegovem mnenju dokazuje z dobrimi rezultati poslovanja. Gre za enega pomembnih razlogov, da je v okviru HSE do investicije v nadomestni blok 6 TEŠ sploh prišlo. Leta 2011 so bile napovedi razvoja cen električne

energije slabe, zato so se v HSE soočali z dvigom cen, ki je bila posledica spremenjenega »miksa« proizvodnje kot tudi naraščanja porabe. Meh (prav tam) trdi, da v skupini HSE projekt nadomestnega bloka 6 TEŠ ni investicija, ki povečuje kapacitete, ampak samo z bistveno boljšimi lastnostmi glede izkoristkov in vplivov na okolje izboljšuje cenovni »miks« proizvodnje električne energije. Investicija v nadomestni blok 6 je izredno velik projekt, ki zahteva aktiviranje vseh potencialov HSE in slovenske stroke. Janežič (Energetska prihodnost Slovenije, 2012) dodaja, da projekt bloka 6 nima nobene zveze z davkoplačevskim denarjem. HSE je družba, ki dela po Zakonu o gospodarskih družbah, pri čemer spoštuje zakone. Družba je v državni lasti, vendar to še ne pomeni, da se zaradi tega ne sme razvijati.

3.3 POMEN TEŠ 6 ZA LOKALNO OKOLJE

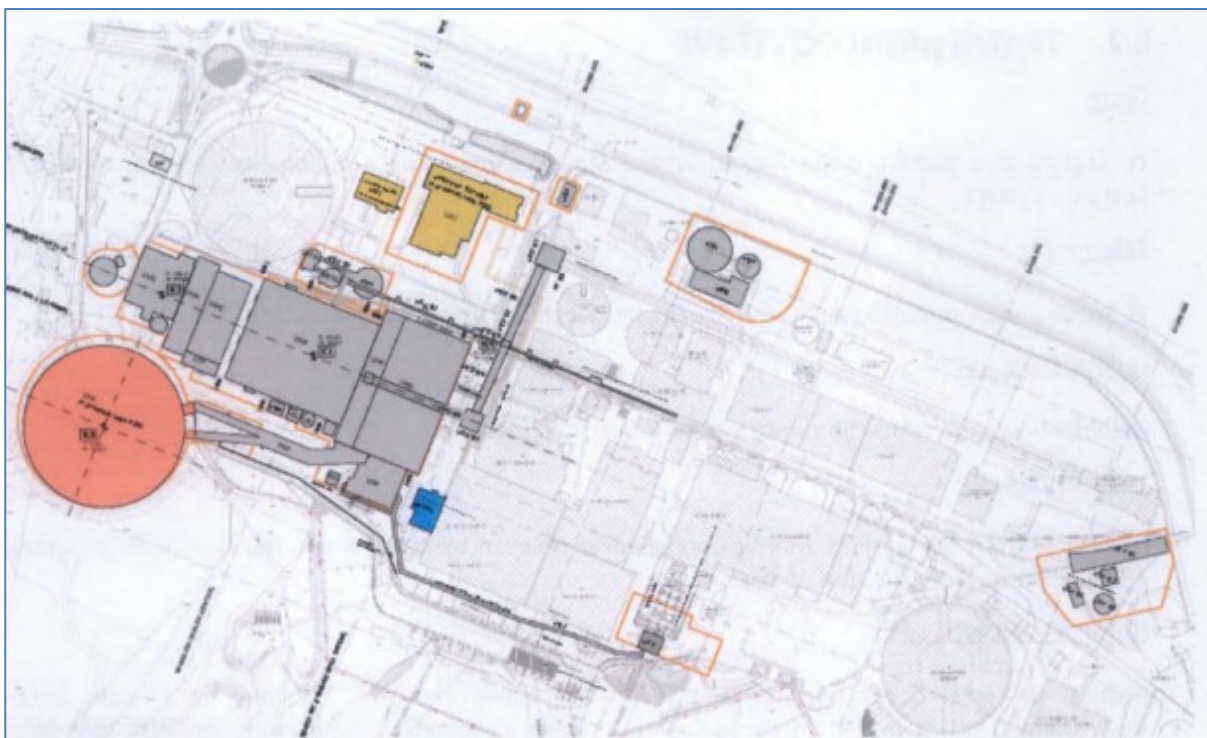
Šaleška dolina je bila z nahajališčem lignita in obstoječo premogovniško in elektrarniško infrastrukturo ves čas vključena v različne državne načrte. Izgradnjo šoštanjske termoelektrarne so načrtovali že leta 1946 in leto pozneje pričeli z deli ter po daljši prekinitvi projekta z gradnjo nadaljevali leta 1952. Gradnja TEŠ se je pričela s pripravljalnimi deli, v okviru katerih so najprej regulirali reko Pake od izliva Velunje do t. i. Zapuškovega jezua. Na ta način so vse elektrarniške objekte locirali na levem bregu Pake. S tem so se izognili gradnji nekaj mostov, vendar je bilo treba prestaviti glavni tir železniške proge Šoštanj–Velenje. Zgrajena je bila nova, širša cesta v razdalji od Šoštanja do TEŠ, položena sta bila dva železniška tira, vzporedno z elektrarniškimimi so gradili tudi stanovanjske objekte (TEŠ, 2016).

Postavitev nadomestne enote predstavlja pomemben poseg v krajinski prostor Šaleške doline. Videz krajine v dolini dajejo svoj pečat obstoječi objekti TEŠ, v bližini so locirani tudi premogovniški objekti. Omenjeni objekti se nahajajo v ravnini ob Paki med magistralno železniško progo Celje–Velenje in hribino. V tem območju doline so locirani skoraj izključno objekti, povezani s proizvodnjo električne energije, zato lahko območje upravičeno štejemo med industrijsko (TEŠ, 2012).

Predhodne študije so obravnavale različne možnosti umestitve objektov novega, nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v razpoložljivi prostor. Izbor optimalne razporeditve je upošteval predvsem naslednje kriterije (TEŠ, 2012):

- okoljevarstvene zahteve in omejitve;
- tehnološki pogoji za nemoteno in učinkovito delovanje nove ter obstoječih enot, ki ostanejo v obratovanju;
- tehnični pogoji izgradnje novih objektov;
- dostopnost do objektov za potrebe vzdrževanja in posluževanja;
- čim manj moteča vključitev v obstoječe okolje.

Kot najboljša možna se je na podlagi razprav izkazala t. i. postavitev vzhod–zahod, pri kateri je strojnica postavljena na plato zahodno od bloka 1, kotlovnica in objekti čiščenja dimnih plinov se nadaljujejo v zahodni smeri proti Šoštanju, hladilni stolp pa je odmaknjen v hribino. Takšna razporeditev kaže prednost v namestitvi objektov v ravninskem delu, razen hladilnega stolpa, ki je odmaknjen v hribino na plato, dvignjen za približno pet metrov. Na sliki 3 je vidna dispozicija objektov bloka 6, ki so tako rekoč prislonjeni pod hrib na južni strani, s čimer je njihov videz manj moteč.

Slika 3: Dispozicija objektov bloka 6 (Vir: Termoelektrarna Šoštanj, 2014, str. 131)

Naravne ovire, kot so hribina, obstoječi in novi objekti, delno omejujejo širjenje hrupa, k temu pripomore še izgradnja protihrupnih zaščit. Klasična razporeditev objektov in tehnološke opreme prinaša eno od prednosti izvedbe v smislu, da je dobro preverjena, obvladovana in optimizirana (TEŠ, 2014). Gradnja novega bloka 6 ni pomenila dodatnega posega v prostor, saj je zgrajen na obstoječi lokaciji TEŠ. Dela izvajalcev so bila obvezana z zakonodajo, zato je bil negativen vpliv na okolje najmanjši možen. V ta namen so bili izvedeni tudi dodatni varovalni ukrepi, predpisani s poročilom o okoljskih vplivih. Cestni promet do gradbišča je bil speljan po odsekih, na katerih je bil najmanj moteč, izvajalec si je prizadeval za dovoz tovora po železnici v največji možni meri. Večina industrijskih objektov je locirana v neposredni bližini Šoštanja in njegovi okolici, ki sta tesno povezana z nenehnim gospodarskim razvojem (HSE in TEŠ, 2010).

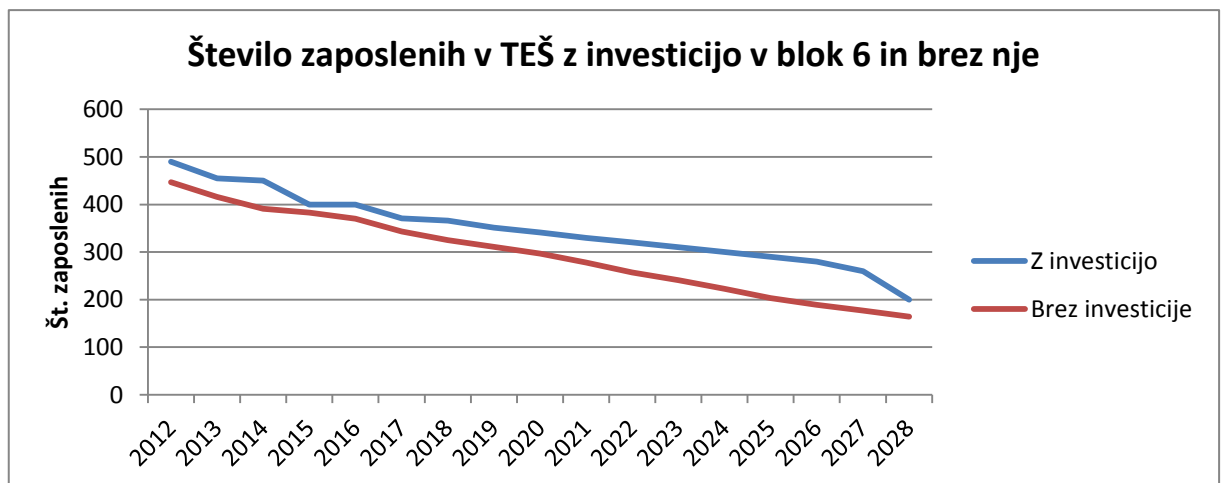
Podjetje Episcenter d. o. o. je med 4. in 19. majem 2011 na osnovi vzorca 1000 anketiranih prebivalcev Slovenije in 701 prebivalca Šaleške doline izvedlo telefonsko anketiranje. V skupini HSE so želeli izmeriti poznanost in ugled podjetja TEŠ ter mnenje o izgradnji nadomestnega bloka 6 v splošni javnosti. Primerjani so bili odgovori prebivalcev Slovenije in odgovori prebivalcev Šaleške doline, kamor sodijo prebivalci občine Šoštanj, Velenje in Šmartno ob Paki. Cilj izvedene raziskave je bil postavitvev izhodišča nadaljnjih ukrepov na področju komuniciranja izgradnje nadomestnega bloka 6 TEŠ. V skupini HSE so si prizadevali vzdrževati tesne odnose z lokalno skupnostjo, podpreti njen razvoj in seznaniti celotno javnost o strateški pomembnosti projekta. TEŠ je bolj poznan med prebivalci Šaleške doline. Dobra polovica anketiranih prebivalcev Šaleške doline (51 odstotkov) TEŠ pozna dobro, medtem ko znaša ta delež pri anketirancih Slovenije 21 odstotkov. Med tistimi, ki TEŠ poznajo zelo dobro, je 21 odstotkov anketiranih prebivalcev Šaleške doline in štirje odstotki anketirancev Slovenije. Skoraj tri četrtine anketirancev Šaleške doline (73 odstotkov) TEŠ ocenjuje kot ugledno. Med njimi skoraj tretjina (32 odstotkov) meni, da ima TEŠ zelo dober ugled (HSE, 2011a).

Večina anketirancev Slovenije (55 odstotkov) ugled TEŠ ocenjuje kot *niti slab niti dober*. Dobra četrtina (22 odstotkov) ugled TEŠ ocenjuje kot dobrega, osem odstotkov pa kot zelo dobrega. Med anketiranci Slovenije je večji delež tistih, ki ocenjujejo, da ima TEŠ slab ugled

(12 odstotkov) oziroma zelo slab ugled (trije odstotki) v primerjavi z anketiranci Šaleške doline (pet odstotkov jih meni, da ima TEŠ slab ugled, en odstotek pa, da ima zelo slab ugled). Tudi glede seznanjenosti z izgradnjo nadomestnega bloka 6 so se pojavile značilne razlike med anketiranci Šaleške doline in anketiranci Slovenije. Prvi so bili v večji meri kot prebivalci Slovenije seznanjeni z izgradnjo nadomestnega bloka 6 TEŠ. Večina anketirancev Šaleške doline (54 odstotkov) je bila seznanjena z izgradnjo, na drugi strani je pri anketiranih prebivalcih Slovenije ta delež znašal 22 odstotkov. Več kot tretjina anketiranih prebivalcev Slovenije s projektom ni bila seznanjena (39 odstotkov), med anketiranimi prebivalci Šaleške doline je bilo takih 14 odstotkov. Izgradnjo nadomestnega bloka 6 TEŠ je v anketi podprlo 85 odstotkov prebivalcev Šaleške doline in 45 odstotkov prebivalcev Slovenije. Izgradnji je nasprotovalo šest odstotkov anketiranih prebivalcev Šaleške doline in 25 odstotkov anketiranih prebivalcev Slovenije (HSE, 2011a).

Razlogi, iz katerih so anketirani prebivalci Slovenije in anketirani prebivalci Šaleške doline podprli izgradnjo nadomestnega bloka 6 TEŠ, so podobni. Oboji poudarjajo pomen energije, zagotavljanje energetske oskrbe, priložnost za delovna mesta, zaposlitve, ki bi jih izgradnja nadomestnega bloka po njihovih ocenah prinesla (glej grafikon 1). Tretji najpogosteje naveden razlog pri obeh anketiranih skupinah je ekološki vidik s ciljem manj onesnaževanja. Omenjen razlog v prid izgradnji nadomestnega bloka 6 TEŠ je navedlo deset odstotkov anketiranih prebivalcev Slovenije in 21 odstotkov anketiranih prebivalcev Šaleške doline. Skoraj dve tretjini anketiranih v Šaleški dolini (60 odstotkov) je leta 2011 ocenilo, da so se okoljske razmere v primerjavi z razmerami pred desetimi leti izboljšale. Po zagotovilih skupine HSE je nadomestni blok 6 zmanjšal izpuste CO₂ za 35 odstotkov. Poleg tega je za 30 odstotkov zmanjšal porabo premoga za proizvodnjo enake količine energije kot pri blokih 1–5. S tem na okolju prijaznejši način zagotavlja tretjino potrebne električne energije, s čimer je zagotovljena energetska neodvisnost Slovenije (HSE, 2011a).

Grafikon 1: Gibanje števila zaposlenih v TEŠ z investicijo v blok 6 in brez nje med letoma 2012 in 2028⁶ (vir: TEŠ, 2012).

Grafikon 1 prikazuje gibanje števila zaposlenih v TEŠ z investicijo v blok 6 in brez nje med letoma 2012 in 2028. Opaziti je dva ključna trenda. Prvič, ves čas opazovanega obdobja se (in se bo) število zaposlenih zmanjšuje ne glede na prisotnost ali odsotnost bloka 6. Drugič, ves čas opazovanega obdobja je število zaposlenih višje v primeru opravljene investicije v gradnjo bloka 6 v primerjavi z možnostjo, da bloka 6 ne bi bilo. Vemo, da bo rudarska dejavnost zaradi investicije v blok 6 na območju Šaleške doline mogoča do leta 2054. Po letu 2028 v primeru neinvesticije v gradnjo bloka 6 ne bi bilo več potreb po delavcih, ker

⁶ V številu zaposlenih brez investicije v blok 6 je upoštevan samo naravni odliv kadrov, torej upokojitve delavcev (TEŠ, 2012).

dejavnost ne bi bila več mogoča. Z investicijo bo to mogoče tudi po letu 2028, pri čemer bo imelo delovno mesto 200 delavcev do leta 2054. V HSE in TEŠ (2010) zagotavljajo, da je gradnja novega bloka prinesla pomembne koristi TEŠ in lokalnim skupnostim z okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. Po njihovem mnenju novi blok pozitivno vpliva na trajnostni razvoj Šoštanja in Šaleške doline. Ob odsotnosti novega bloka bi leta 2027 na lokaciji TEŠ razglasili konec proizvodnje električne in toplotne energije, zaprl bi se tudi Premogovnik Velenje, v katerem bi ostalo 95 milijonov ton zalog premoga. Visoko zastavljeni okoljski cilji so bili doseženi s tem, ko je gradnja bloka 6 potekala z uporabljenimi najprimernejšo tehnologijo. Med zastavljenimi cilji so bili na primer višji izkoristek obratovanja celotnega termoenergetskega postroja, najmanjši možni iznos emisij SO₂, NO_x in prašnih delcev v zunanji zrak, zamenjava zastarele tehnologije obstoječih blokov, znižanje specifične emisije CO₂ na proizvedeno enoto električne energije. Navedene prednosti pozitivno učinkujejo tudi na bivalne razmere prebivalcev Šaleške doline (HSE in TEŠ, 2010).

3.4 OKOLJSKI VPLIVI TEŠ 6

Ekološka sanacija Termoelektrarne Šoštanj je eden izmed največjih slovenskih uspehov na področju varstva okolja. Začela se je z Ekološkim sanacijskim programom leta 1987, ki so ga tam pripravili že leta 1987. Program je predvideval okoli 90-odstotno znižanje onesnaževanja z SO₂, ki je predstavljalo največjo okoljsko težavo, a dejansko so ga znižali na manj kot pet odstotkov vrednosti s konca osemdesetih let 20. stoletja, onesnaževanje voda je bilo praktično odpravljeno, občutno zmanjšali pa so se tudi drugi okoljski pritiski (Šterbenk, Ževart, 2006). Blok 6 je predstavljal naslednji korak (nadaljevanje) okoljske sanacije TEŠ. Že tako znižano onesnaževanje z SO₂ se je še dodatno več kot prepolovilo, bistveno se je zmanjšalo onesnaževanje z dušikovimi oksidi. Zelo pomembna je tudi občutno zmanjšana poraba vode. Pomemben prispevek k manjšemu obremenjevanju okolja je še spremenjen način vgrajevanja pepela na ugrezninsko območje. Emisija trdnih delcev (pepela/aerosolov) je prav tako varno znotraj predpisov dovoljenih vrednosti. Najpomembnejši je povečan izkoristek, saj so naprave v skladu z BAT (najboljše razpoložljive tehnologije). V primerjavi z blokoma 4 in 5 je izkoristek boljši za 10 odstotkov, kar v praksi pomeni letni prihranek milijona ton premoga. S tem se je zmanjšala tudi emisija CO₂ na proizvedeno enoto energije (Šterbenk, Mavec, Debeljak, 2009). Okoljski vplivi so bili temeljito opredeljeni in analizirani v Poročilu o vplivih na okolje izgradnje bloka 6 v TE Šoštanj, ki so ga pripravili na ljubljanskem Elektroinštitutu Milan Vidmar (Kovačič in drugi 2009). Na tej osnovi so avtorji predlagali potrebne okoljevarstvene omilitvene ukrepe. Okoljske vplive so z različnih zornih kotov obravnavali še drugi avtorji, med njimi Gregorčič (2012), ki je izpostavil v nadaljevanju navedene teme.

- Stalni dotok vode v premogovnik in možni nenadni vdori vode;
- visoka vsebnost metana v premogovniku;
- samovžig lignita;
- sinergistični učinki (prelomnice, vode, metan, samovžig lignita);
- nenehno neenakomerno posedanje terena;
- nenehni mali potresni sunki;
- onesnaževanje zraka s težkimi kovinami iz TEŠ;
- izpusti toplogrednih plinov iz premogovnika;
- uničena podtalnica Šaleške doline;
- velike količine izpustov radona iz Premogovnika Velenje in TEŠ.

4 REZULTATI – ANALIZA ČLANKOV IN ANKET

V nadaljevanju je grafično in s komentarji predstavljena analiza obravnavanih člankov treh spletnih izdaj časnikov (Delo, Večer, Dnevnik), katerih novinarji so v obdobju med letoma 2004 in 2018 pisali o TEŠ 6⁷. V iskalnike vseh treh spletnih časnikov sem vpisal ključno besedo TEŠ 6, s čimer sem dobili osnovno bazo podatkov, tj. vseh člankov, katerih vsebina je obravnavala TEŠ 6. Vsebino analiziranih člankov sem razvrstili v šest tematskih kategorij:

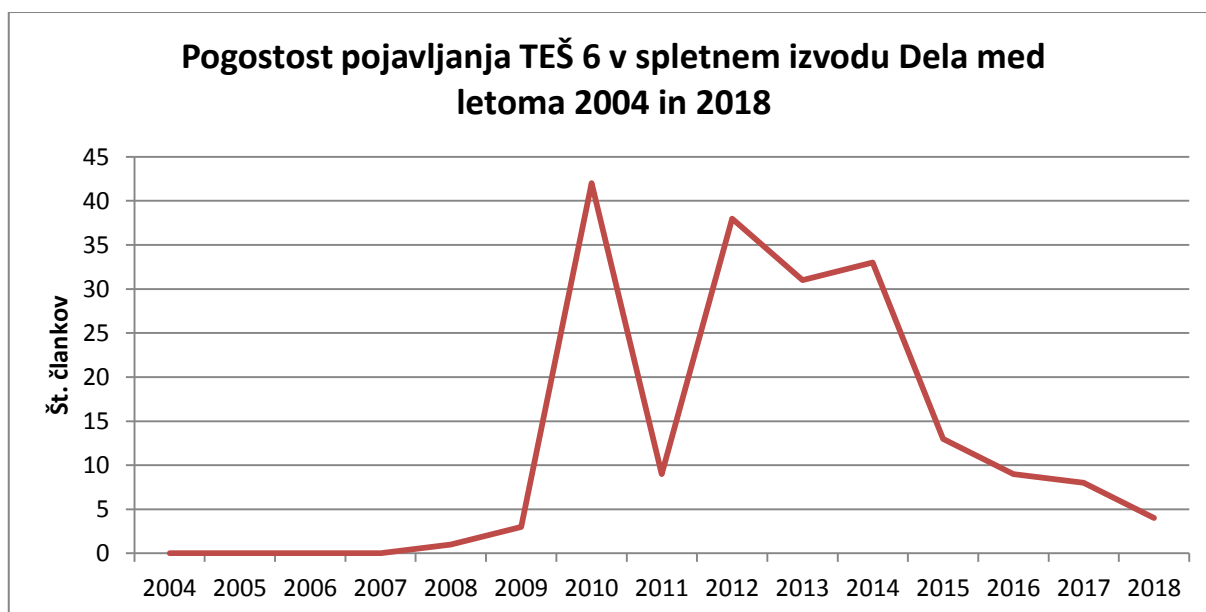
- pravne zadeve/politika (tožbe, politične odločitve v zvezi s TEŠ 6);
- finance (način financiranja izgradnje TEŠ 6, vprašanje predragega projekta);
- infrastruktura (izgradnja, remont, okvara);
- kadrovanje (zaposlovanje in odpuščanje delavcev, nameščanje direktorjev);
- okolje (vplivi obratovanja TEŠ 6 na okolje);
- stavka/protest.

Opozoriti je treba na to, da vsebine člankov v zvezi s TEŠ 6 pogosto naslavljajo več različnih tematskih kategorij hkrati. To pomeni, da novinarji v določenem članku pišejo o financiranju TEŠ 6, času izgradnje in pravnih podlagah. Članke sem razvrstil v tematske kategorije glede na rdečo nit vsebine, pri čemer so bili v pomoč predvsem njihovi naslovi.

4.1 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU DELO

Delo je slovenski nacionalni dnevni časopis, ki ga izdaja časopisno založniško podjetje Delo d. o. o. iz Ljubljane. Poleg dnevne in večerne izdaje ponuja tudi spletno izdajo. Časopis je nastal z združitvijo časopisov Ljudska pravica in Slovenski poročevalec. Prva številka je izšla 1. maja 1959. Grafikon 2 prikazuje število pojavljanj člankov v zvezi s TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Delo v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Grafikon 2: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Delo (vir: Medmrežje 1).

⁷ Za leto 2018 so obravnavani članki do prvega septembra.

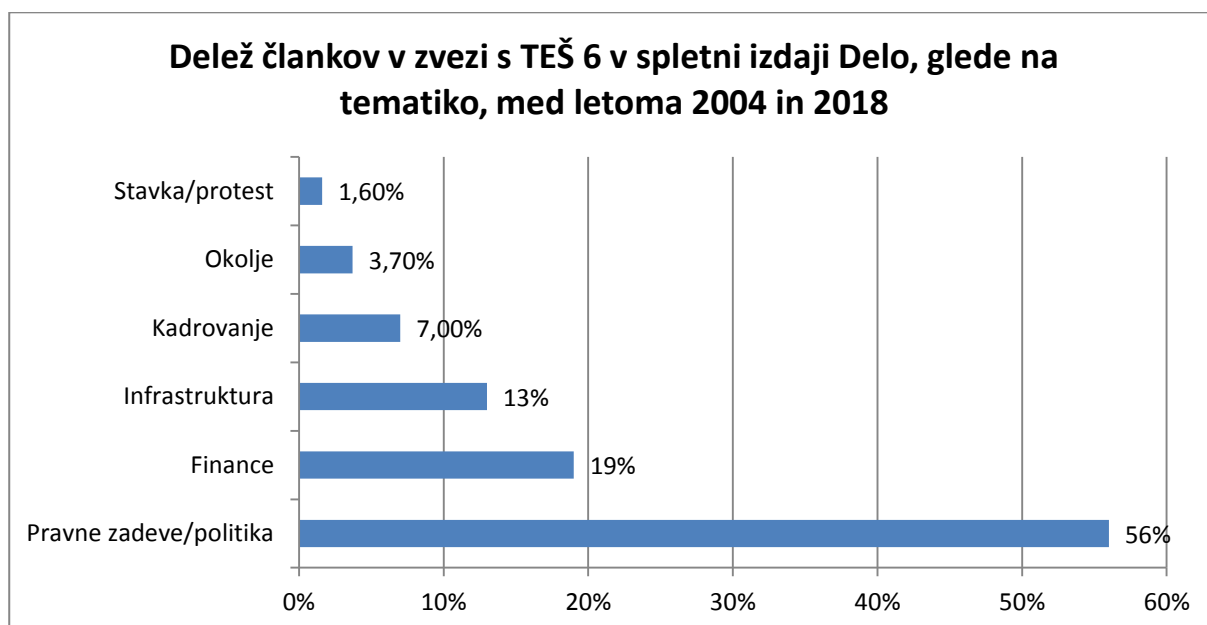
Med letoma 2004 in 2007 novinarji Dela o TEŠ 6 niso pisali. S poročanjem so začeli leta 2008, ko je v celotnem koledarskem letu izšel en članek v zvezi s TEŠ 6. Dve leti kasneje so novinarji Dela o TEŠ v povprečju pisali na vsakih osem dni, kar je bilo največ v celotnem opazovanem obdobju. Število 30 člankov letno so presegli še v letih 2012, 2013 in 2014. Po letu 2014 je začelo število tovrstnih člankov eksponentno upadati in do septembra 2018 doseglo število štiri. V preglednici 4 vidimo število izdanih člankov spletne izdaje časnika Delo v zvezi s TEŠ 6 v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Preglednica 4: Število izdanih člankov spletne izdaje Delo glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 1).

Tematska kategorija	Število člankov
Finance	36
Pravne zadeve/politika	107
Infrastruktura	25
Okolje	7
Kadrovanje	13
Stavka/protest	3
	Skupaj: 191

V opazovanem obdobju je izšlo 191 člankov v povezavi s TEŠ 6. Članki so razvrščeni v šest identificiranih tematskih kategorij. Novinarji so najpogosteje poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Najmanj so poročali o stavkah zaposlenih in protestih javnosti zoper projekta. V grafikonu 3 so prikazani deleži člankov, naslovljenih na TEŠ 6, ki jih je spletna izdaja časnika Delo bralcem ponudila v obdobju med letoma 2004 in 2018, po posameznih tematskih kategorijah.

Grafikon 3: Delež pojavljanj člankov v časniku Delo v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 1).

V več kot polovici primerov (56 odstotkov) so novinarji časnika Delo v spletni obliki poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Druga najpogosteje uporabljena tematska kategorija je bila finance, v okviru katere so novinarji poročali v 19 odstotkih primerov. Sledita tematski kategoriji infrastruktura s trinajstodstotnim deležem in kadrovanje s sedemodstotnim deležem. Članki, katerih prevladujoča vsebina se je nanašala

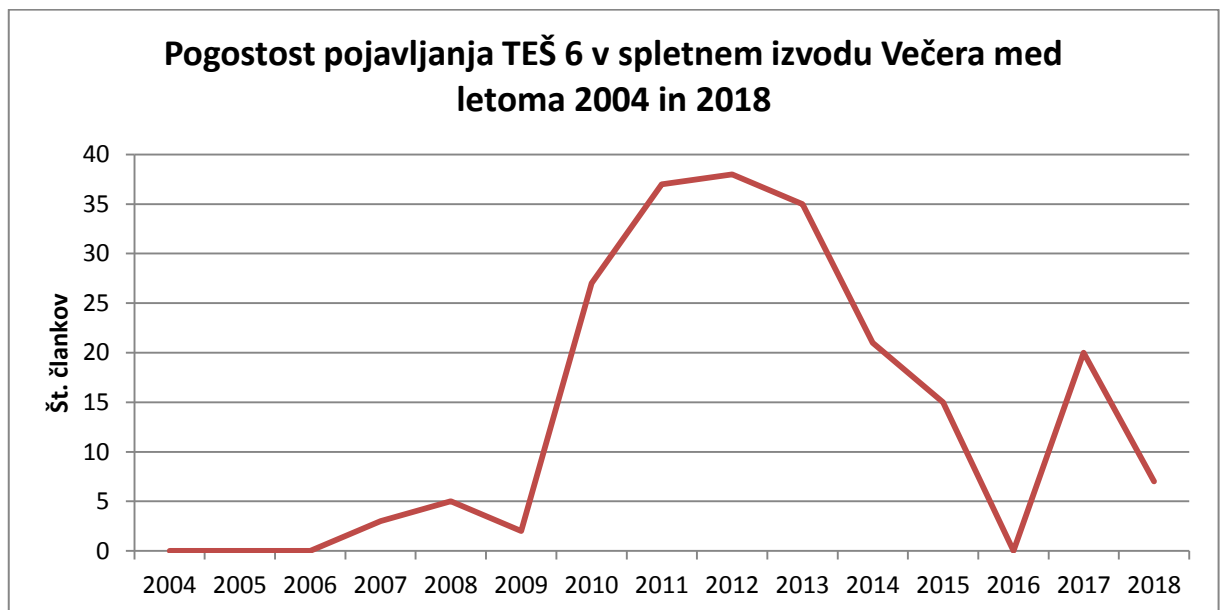
Kompan, M.: Analiza in primerjava spletnih medijskih vsebin izbranih dnevnikov o vplivu TEŠ 6 na okolje med letoma 2004 in 2018, VŠVO, Velenje, 2019.

na obravnavo okoljskih vprašanj/izzivov/problemov delovanja TEŠ 6, so se pojavili v 3,7 odstotka primerov. Najmanj zastopani članki so bili vsebinsko povezani s stavko zaposlenih in/ali protestom javnosti zoper sprejetja in izvedbe projekta TEŠ 6 (1,6 odstotka primerov).

4.2 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU VEČER

Medijska hiša Večer bralcem vsak dan ponuja verodostojne novice in zgodbe iz Slovenije iz sveta na treh platformah – v tiskani in spletni obliki ter preko aplikacij. Časnik Večer izdaja časopisno-založniško podjetje v Mariboru. Večerov predhodnik je izšel 9. maja 1945 brez naslova v pozdrav osvoboditeljem. Od 18. maja je začel izhajati dnevnik Novi čas in se šest dni pozneje preimenoval v Vestnik. Večer pod tem imenom deluje od leta 1952, ko je postal osrednji informativno-politični list na območju Štajerske (Enciklopedija Slovenije, 2000). Prvi celotni izvod Večera na internetu sega v 11. maj 1998. Grafikon 4 prikazuje število pojavljanj člankov v zvezi s TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Večer v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Grafikon 4: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Večer (vir: Medmrežje 2).

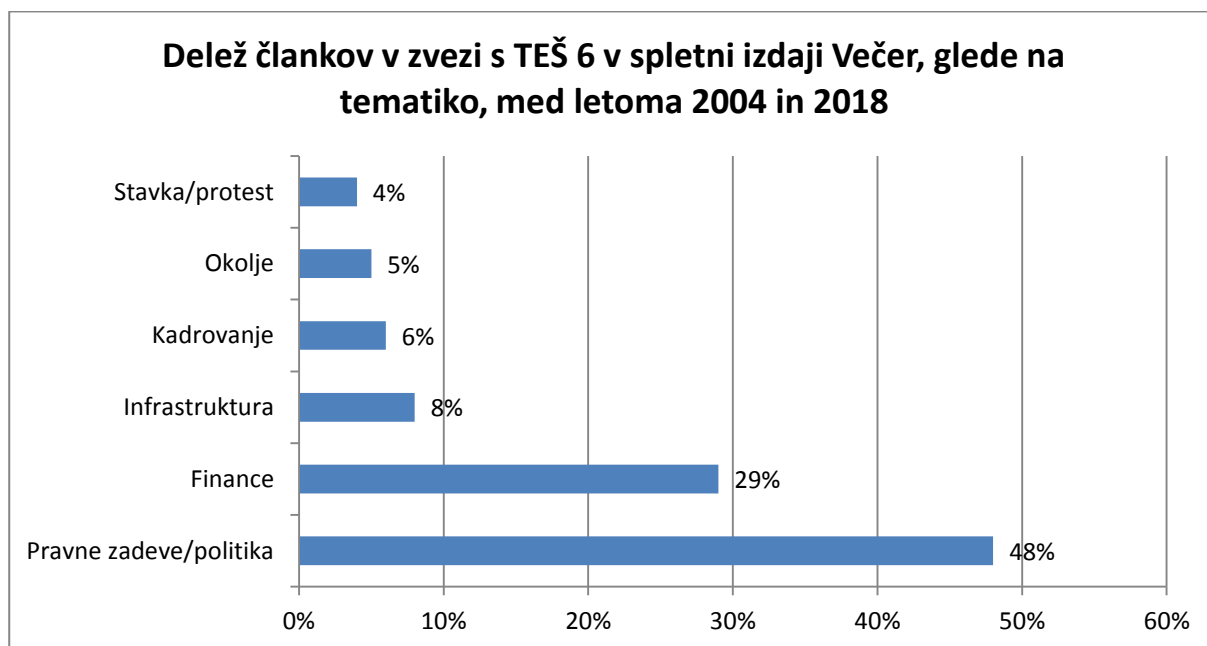
Med letoma 2004 in 2006 novinarji Večera o TEŠ 6 niso pisali. S poročanjem so začeli leta 2007, ko so v celotnem koledarskem letu izšli trije članki, vsebinsko vezani na TEŠ 6. Do vključno leta 2009 je število tovrstnih člankov stagniralo, saj več kot pet člankov letno ni izšlo. Povsem drugačen je bil trend med letoma 2010 in 2014, ko je izhajalo med 27 in 38 člankov letno. Po letu 2012, ko je izšlo rekordnih 38 člankov, se je pogostost pojavljanja teh do leta 2016 ves čas zniževala; leta 2016 ni izšel v okviru spletne izdaje časnika Večer niti en članek, vsebinsko vezan na TEŠ 6. Leta 2017 je število teh ponovno doseglo visoko vrednost (20) glede na celotno opazovano obdobje. V tekočem letu je do prvega septembra izšlo sedem tovrstnih člankov. V preglednici 5 vidimo število izdanih člankov spletne izdaje časnika Večer v zvezi s TEŠ 6 v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Preglednica 5: Število izdanih člankov spletne izdaje Večer glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 2).

Vsebina članka	Število člankov
Finance	62
Pravne zadeve/politika	100
Infrastruktura	12
Okolje	10
Kadrovanje	18
Stavka/protest	8
	Skupaj: 210

V opazovanem obdobju je izšlo 210 člankov v povezavi s TEŠ 6. Članki so razvrščeni v šest identificiranih tematskih kategorij. Novinarji so najpogosteje poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Najmanj so poročali o stavkah zaposlenih in protestih javnosti zoper projekta. V grafikonu 5 so prikazani deleži člankov, naslovljenih na TEŠ 6, ki jih je spletna izdaja časnika Večer bralcem ponudila v obdobju med letoma 2004 in 2018, po posameznih tematskih kategorijah.

Grafikon 5: Delež pojavljanj člankov v časniku Večer v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 2).

Skoraj v polovici primerov (48 odstotkov) so novinarji časnika Večer v spletni obliki poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Druga najpogosteje uporabljena tematska kategorija so bile finance, v okviru katere so novinarji poročali v 29 odstotkih primerov. Sledita tematski kategoriji infrastruktura z osem odstotnim deležem in kadrovanje s šest odstotnim deležem. Članki, katerih prevladujoča vsebina se je nanašala na obravnavo okoljskih vprašanj/izzivov/problemov delovanja TEŠ 6, so se pojavili v petih odstotkih primerov. Najmanj so bili zastopani članki, vsebinsko povezani s stavko zaposlenih in/ali protestom javnosti zoper sprejetja in izvedbe projekta TEŠ 6 (štirje odstotki primerov).

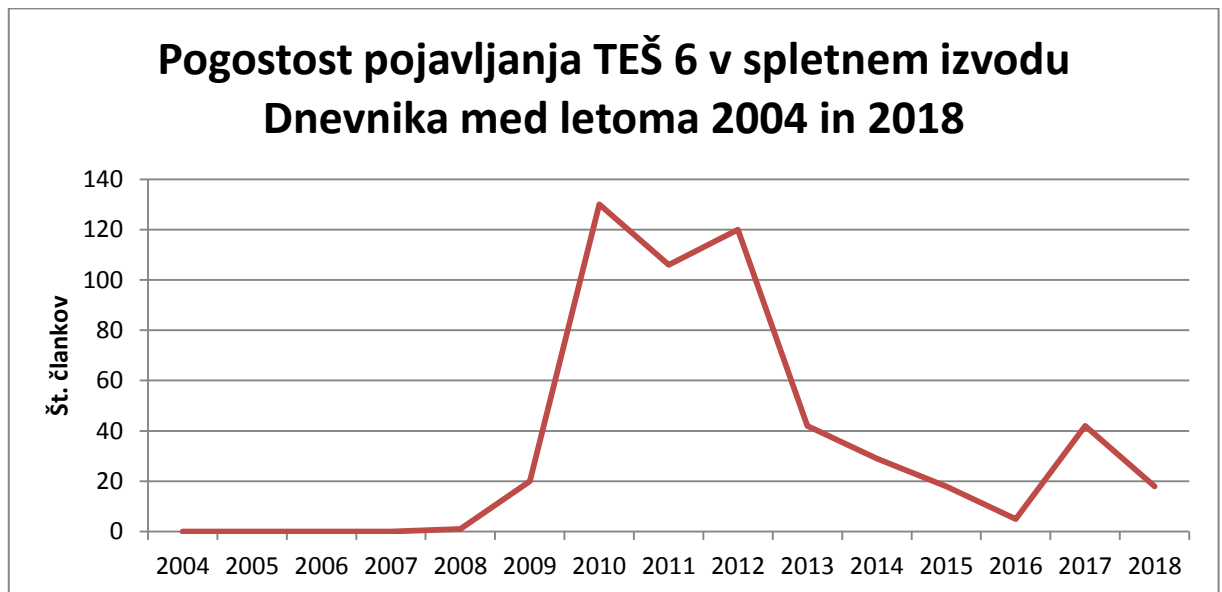
4.3 ANALIZA POJAVA VSEBINE V ZVEZI S TEŠ 6 V SPLETNEM ČASNIKU DNEVNIK

Časopisno podjetje Dnevnik deluje od leta 1951, ko ga je ustanovila konferenca SZDL Ljubljana. Od leta 1991 je Dnevnik delniška družba, medtem ko se je tri leta prej časopis začelo dostavljati po vsej Sloveniji. Dnevnik izhaja šestkrat tedensko. Edicije časopisne hiše Dnevnik so na medmrežju začele izhajati 13. januarja 1998. V podjetju si prizadevajo za izkoriščanje razvoja informacijske tehnologije za ustvarjanje uporabnikom prilagojenih vsebin in ažurnega dostopa do njih. Ustvarjajo nove projekte, ki so plod inovativnih idej in so usmerjeni v integracijo medijskega znanja, podjetniške pobude ter poslovnih priložnosti. V nadaljevanju so grafično predstavljeni in s komentarji opremljeni trije vidiki:

- (1) pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji opisanega časnika;
- (2) število izdanih člankov spletne izdaje glede na tematsko kategorijo v obdobju med letoma 2004 in 2018;
- (3) delež člankov, katerih vsebina se nanaša na TEŠ 6 glede na tematiko, v istem opazovanem obdobju.

Grafikon 6 prikazuje število pojavljanj člankov v zvezi s TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Dnevnik v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Grafikon 6: Pojavnost TEŠ 6 v spletni izdaji časnika Dnevnik (vir: Medmrežje 3).

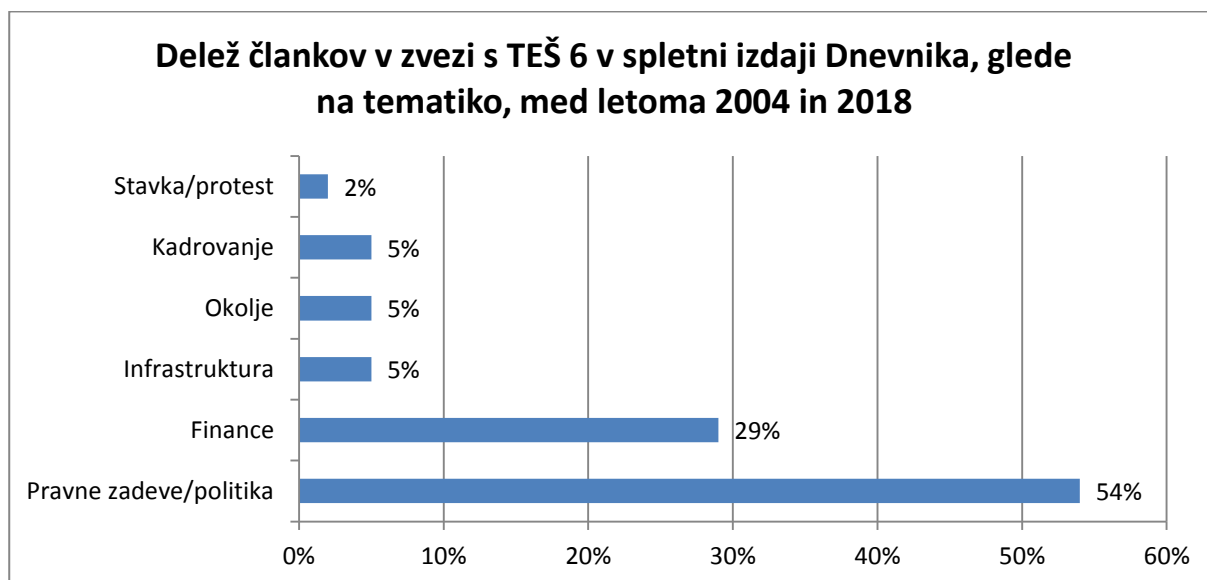
Med letoma 2004 in 2007 novinarji Dnevnika o TEŠ 6 niso pisali. S poročanjem so začeli leta 2008, ko je v celotnem koledarskem letu en članek, vsebinsko vezan na TEŠ 6. Po letu 2009 je število tovrstnih člankov eksponentno naraslo in doseglo najvišjo vrednost (130) leto pozneje. Vključno s prihodnjima letoma je število izdanih člankov vselej presegle vrednost 100. Po letu 2012 se je pogostost pojavljanja teh ves čas zniževalo do leta 2016, ko je izšlo pet člankov, vsebinsko vezanih na TEŠ 6. Leta 2017 je število teh ponovno doseglo nekoliko višjo vrednost (20) glede na celotno opazovano obdobje. V letu 2018 je do prvega septembra izšlo 18 tovrstnih člankov. V preglednici 6 vidimo število izdanih člankov spletne izdaje časnika Dnevnik v zvezi s TEŠ 6 v obdobju med letoma 2004 in 2018.

Preglednica 6: Število izdanih člankov spletne izdaje Dnevnik glede na tematsko kategorijo med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 3).

Vsebina članka	Število člankov
Finance	155
Pravne zadeve/politika	286
Infrastruktura	28
Okolje	26
Kadrovanje	28
Stavka/protest	8
	Skupaj: 531

V opazovanem obdobju je izšlo 531 člankov v povezavi s TEŠ 6. Članki so razvrščeni v šest identificiranih tematskih kategorij. Novinarji so najpogosteje poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Najmanj so poročali o stavkah zaposlenih in protestih javnosti zoper projekta. V grafikonu 7 so prikazani deleži člankov, naslovljenih na TEŠ 6, ki jih je spletna izdaja časnika Dnevnik bralcem ponudila v obdobju med letoma 2004 in 2018, po posameznih tematskih kategorijah.

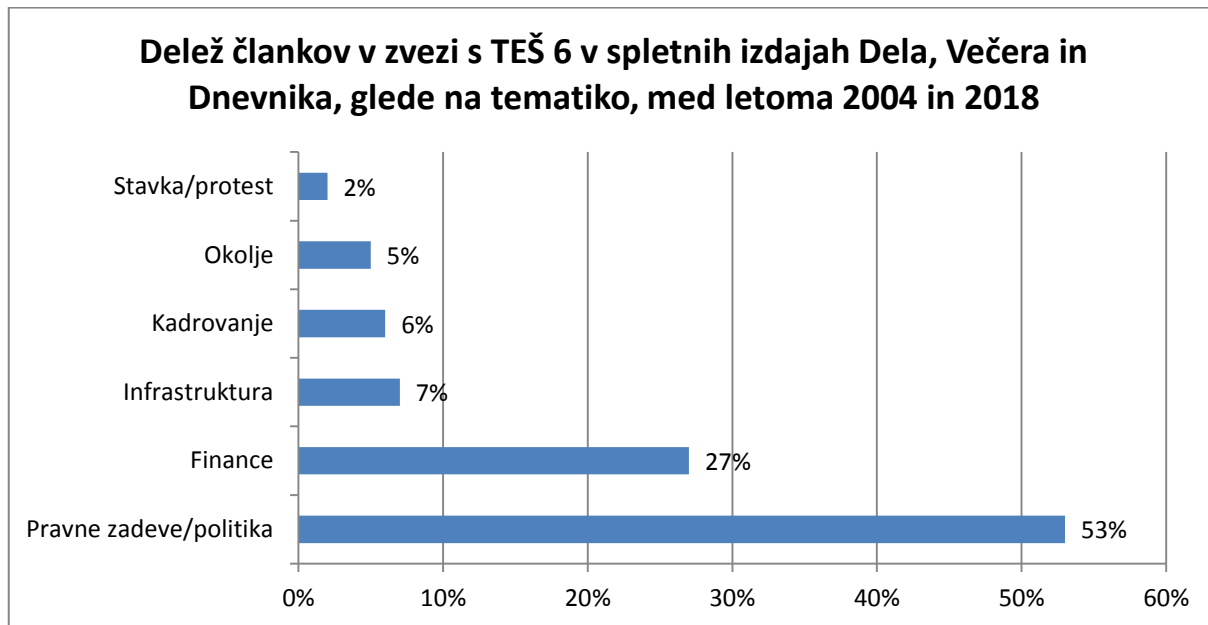
Grafikon 7: Delež pojavljanj člankov v časniku Dnevnik v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 3).

V več kot polovici primerov (54 odstotkov) so novinarji časnika Dnevnik v spletni obliki poročali o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Druga najpogosteje uporabljena tematska kategorija so bile finance, v okviru katere so novinarji poročali v 29 odstotkih primerov. Sledijo tri enakomerno zastopane tematske kategorije s petodstotnim deležem: infrastruktura, okolje in kadrovanje. Najmanj zastopani članki so bili vsebinsko povezani s stavko zaposlenih in/ali protestom javnosti zoper sprejetja in izvedbe projekta TEŠ 6 (dva odstotka primerov).

V treh analiziranih spletnih izvodih časnikov (Delo, Večer, Dnevnik) se je med letoma 2004 in 2018 pojavilo skupno 932 člankov, katerih naslov je vključeval ključno besedo TEŠ 6⁸. Grafikon 8 prikazuje delež pojavljanj člankov, vsebinsko vezanih na TEŠ 6, za vse tri analizirane spletne časnike.

Grafikon 8: Delež pojavljanj člankov v časnikih Delo, Večer in Dnevnik v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2004 in 2018 (vir: Medmrežje 1; Medmrežje 2; Medmrežje 3).

Novinarji so v zvezi s TEŠ 6 najpogosteje pisali o pravnih zadevah v tesni povezavi s politiko. Delež vsebine te tematske kategorije znaša več kot polovico (53 odstotkov) vsega napisanega v zvezi s TEŠ 6. Druga najpogosteje obravnavana tematska kategorija so finance. Ta tema je prevladovala v 27 odstotkih člankov. Preostale štiri tematske kategorije so bile v primerjavi z navedenima mnogo manj zastopane, njihov delež pojavljanj na spletu je znašal manj kot deset odstotkov. V sedmih odstotkih analiziranih člankov je bila prevladujoča tema infrastruktura, v okviru katere se je vsebina člankov nanašala na izgradnjo, remont in/ali okvaro šestega bloka TEŠ. Kadrovanje je bila glavna tema šestih odstotkov analiziranih člankov, okolje pa petih odstotkov. Najredkeje so se pojavljali članki, katerih prevladujoča vsebina se je nanašala na stavko zaposlenih oziroma protestom javnosti zoper projekta.

4.4 OKOLJSKA TEMATIKA V SLOVENSКИH BLOGIH

Januarja 2017 je blogger Peter Filec izdal nov seznam blogerjev Slovenije in spletnim uporabnikom omogočil pregled in povezavo vseh slovenskih blogerjev na enem mestu. Ob prvi izdaji seznama leta 2014 je število blogerjev znašalo 200, tri leta pozneje se je njihovo število skoraj podvojilo (398). Na seznamu so tisti blogerji, ki so v zadnjem polletju pred sestavljanjem seznama pokazali določeno aktivnost. Prenovljen seznam slovenskih blogerjev je razdeljen v naslednje tematske kategorije⁹ (Lokalne Ajdovščina, 2017):

- kulinarika (29);

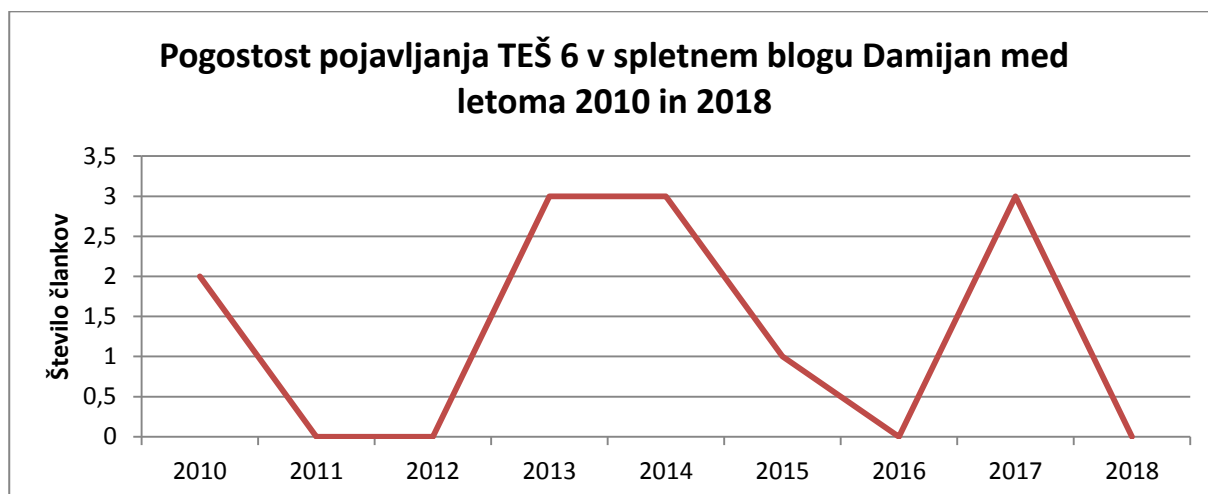
⁸ V poštev so prišli tudi članki, katerih naslovi so jasno nakazovali, da gre za vsebino v zvezi s TEŠ 6 oziroma z nadomestnim blokom 6 v TEŠ.

⁹ Število med oklepajema predstavlja količino blogov v navedeni tematski kategoriji.

- popotovanja (19);
- moda in lepota (85);
- nekategorizirano (184);
- foto (27);
- šport (13);
- DIY¹⁰ (33);
- film (8).

Omeniti velja, da so blogi začeli sobivati z drugimi oblikami izražanja na spletu. Tudi iz tega razloga je odkriti vse bloge praktično nemogoče delo. Zgoraj navedene tematske kategorije blogov kažejo na to, da v Sloveniji nimamo posebej opredeljene kategorije blogov, katerih prevladujoča vsebina se nanaša na okolje. Tudi ne obstaja specifičen blog v kategoriji »nekategorizirano«, ki bi obravnaval okoljska vprašanja. Upravičeno lahko trdimo, da okoljska blogosfera v Sloveniji ni razvita, kot to velja ponekod v tujini (gl. podpoglavje Okoljska blogosfera). To ne pomeni, da v slovenskih blogih ni zaslediti okoljske tematike. Za potrebe pričujočega besedila smo izbrali blog profesorja doktorja Jože P. Damijana, največkrat navajanega slovenskega ekonomista. Njegov blog sodi med najbolj brane v domači blogosferi (Marn, 2016). V preglednici 7 je prikazano število objav na blogu Damijan blog, katerih vsebina naslavlja TEŠ 6 med letoma 2010 in 2018.

Grafikon 9: Pojavnost TEŠ 6 v spletnem blogu Damijan blog (vir: Damijan blog, 2018).

Jože P. Damijan je v svojem blogu TEŠ 6 prvič omenil leta 2010, ko je o tej temi objavil dva prispevka. V naslednjih dveh letih o tem ni pisal, s prispevki o TEŠ 6 je nadaljeval leta 2013. Takrat je objavil največ tovrstnih prispevkov (tri), kar velja tudi za leti 2014 in 2017. V letih 2016 in 2018 o TEŠ 6 ni pisal, leta 2015 je objavil en prispevek s tem v zvezi. V preglednici 8 je prikazano število objavljenih prispevkov v zvezi s TEŠ 6 na Damijanovem blogu po posameznih tematskih kategorijah v obdobju med letoma 2010 in 2018.

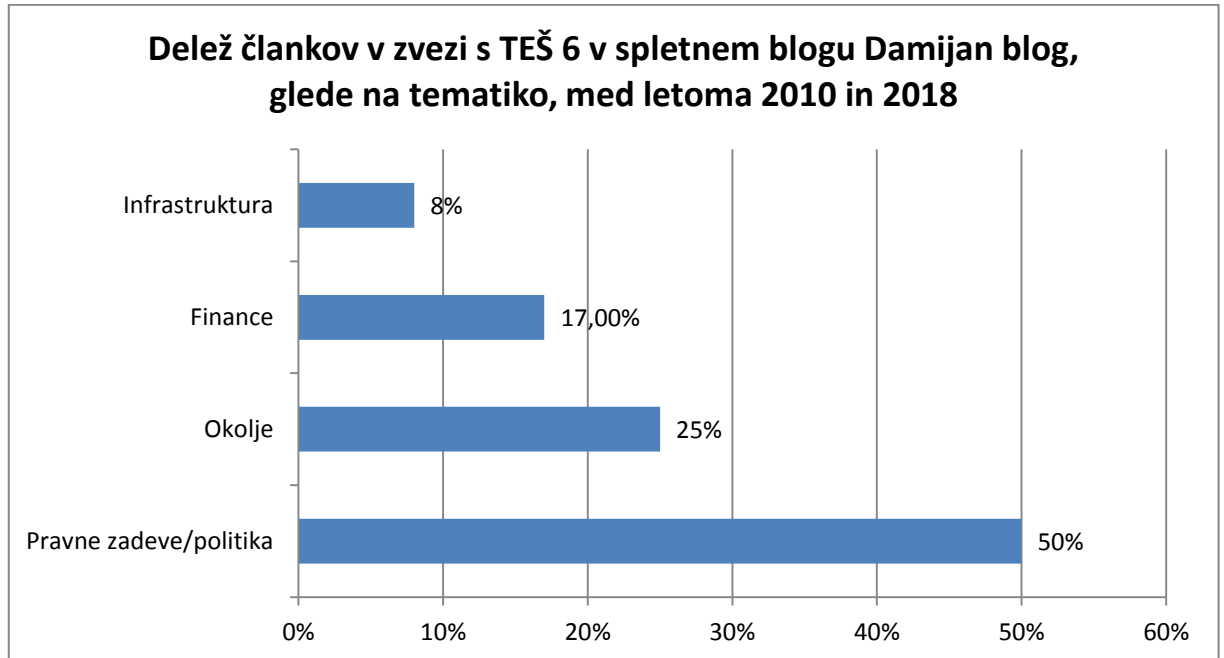
Preglednica 7: Število izdanih vsebin spletnega bloga Damijan blog glede na tematsko kategorijo med letoma 2010 in 2018 (vir: Damijan blog, 2018).

Vsebina članka	Število člankov
Finance	2
Pravne zadeve/politika	6
Infrastruktura	1
Okolje	3
	Skupaj: 12

¹⁰ Do it yourself.

V zvezi s TEŠ 6 Damijan najpogosteje piše o pravnih zadevah in političnih vplivih oziroma odločitvah o TEŠ 6. Vsebinsko najmanj se je doslej dotikal infrastrukturnih vprašanj, izzivov in problemov. V grafikonu 9 je prikazan delež objavljenih prispevkov v zvezi TEŠ 6 na Damijanovem blogu, po posameznih tematskih kategorijah med letoma 2010 in 2018.

Grafikon 10: Delež pojavljanj vsebin v spletnem blogu Damijan blog v zvezi s TEŠ 6 glede na tematiko med letoma 2010 in 2018 (vir: Damijan blog, 2018).

Damijan v polovici prispevkov v zvezi s TEŠ 6 piše o pravnih zadevah in političnih odločitvah, povezanih s projektom nadomestnega bloka. Druga najpogosteje obravnavana tematika je okolje, ki se kot prevladujoča tematika pojavlja v četrtini prispevkov. V 17 odstotkih prispevkov so prevladujoča tematika finance, najmanj pa je Damijan v svojem blogu doslej pisal o infrastrukturnih vprašanjih, izzivih oziroma problemih v zvezi s TEŠ 6.

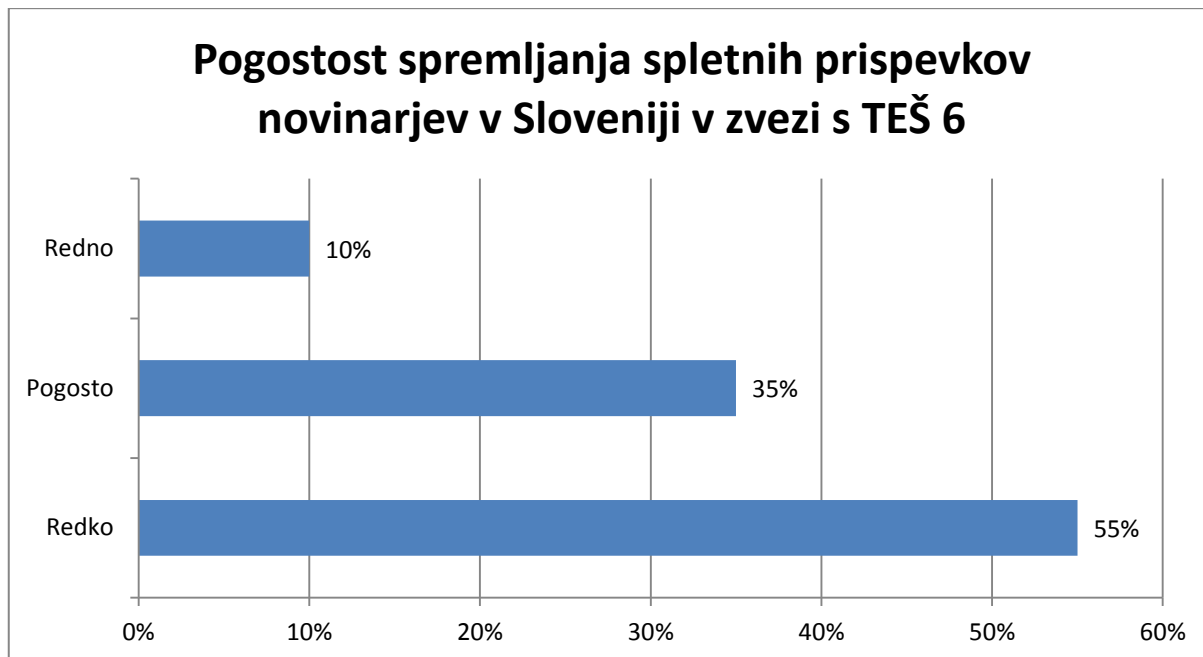
4.5 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV PREBIVALCEV ŠOŠTANJA

Da bi pridobil čim bolj objektivno sliko o mnenju prebivalcev Šoštanja glede njihove informiranosti o bloku 6, poznavanju tega objekta in mnenju o njem, načinu informiranja, ki so se ga investitorji in mediji posluževali, ter njihovi oceni količine in kakovosti informacij, ki so jih prejeli, sem se odločil za anketo. Z njo sem zajel 40 prebivalcev različnih starostnih skupin, ki so imeli vsaj srednješolsko stopnjo izobrazbe. Odločil sem se za osebno anketiranje od vrat do vrat. Anketa je bila sestavljena iz osmih vprašanj, polovica jih je bilo zaprtega in polovica odprtega tipa. S to anketo sem želel spoznati tudi osebna mnenja anketirancev o okolju v Šoštanju – z osmim vprašanjem: »Kaj vas moti v Šoštanju pri okolju?«. Zaradi boljše preglednosti sem rezultate prikazal v odstotnih deležih, kljub temu, da je bilo število anket manjše od 100 in bi praviloma moral odgovore navajati v absolutnih številih.

Večina anketirancev meni, da je investicija v nadomestni blok TEŠ 6 pomembna. Ključne razloge za to trditev vidijo v boljšem izkoristku energije, manjšem onesnaževanju in ohranjanju delovnih mest. Anketirani občani Šoštanja niso usklajeni glede okoljske sprejemljivosti projekta. Polovica anketiranih je mnenja, da je to ekološko nesprejemljiv projekt. Želijo prijaznejše alternativne vire pridobitve energije. Druga polovica anketiranih je mnenja, da je projekt okoljsko sprejemljiv. Ti anketiranci verjamejo, da je sodobnejša tehnologija prijaznejša in učinkovitejša. V grafikonu 11 je prikazano, kako pogosto anketiranci spremljajo spletne prispevke novinarjev v Sloveniji v zvezi s TEŠ 6.

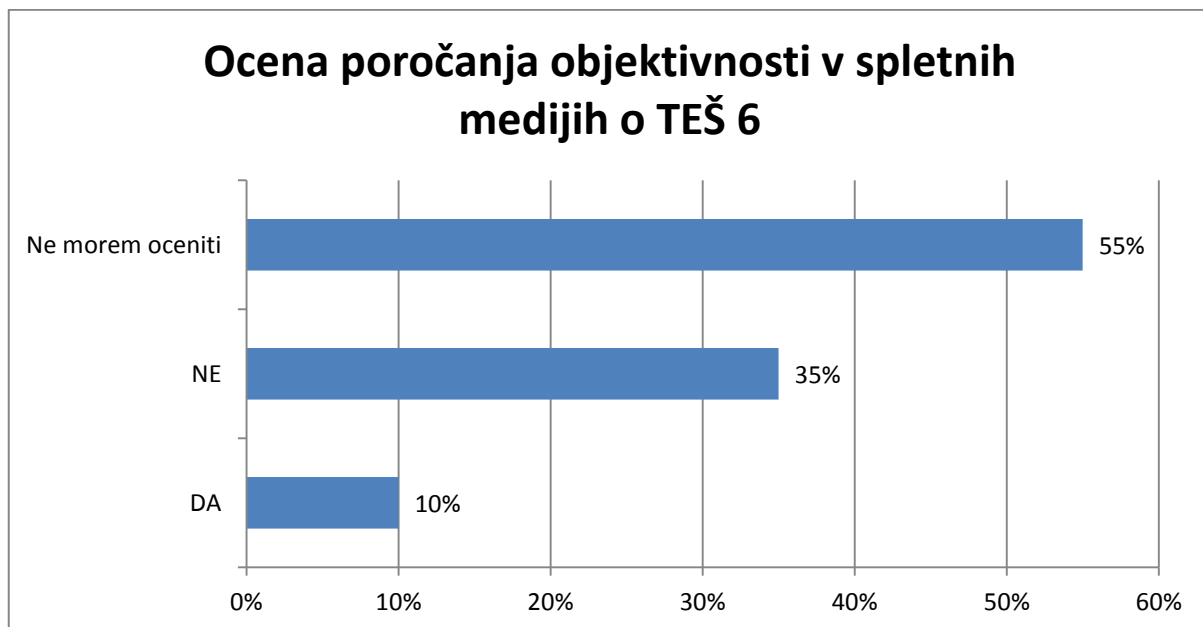

Grafikon 11: Pogostost spremljanja spletnih prispevkov novinarjev v Sloveniji v zvezi s TEŠ 6

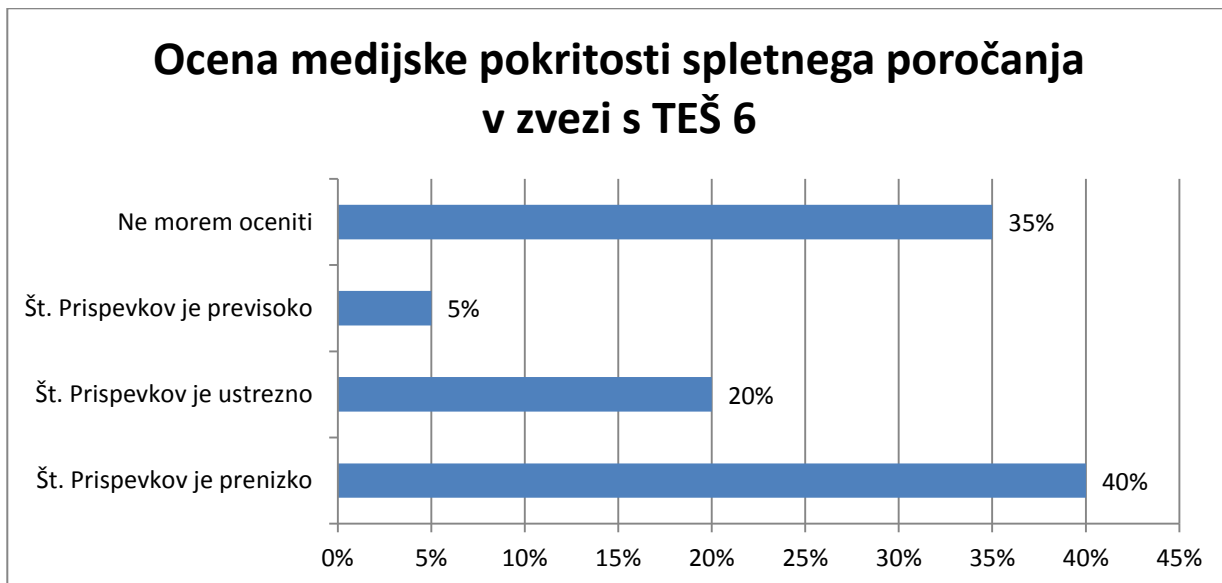
Razvidno je, da 55 odstotkov anketiranih občanov redko spremlja prispevke, 35 odstotkov jih to počne pogosto in 10 odstotkov redno. Grafikon 12 kaže ocene anketiranih glede vprašanja objektivnosti poročanja o TEŠ 6, ki se pojavlja v spletnih medijih.

Grafikon 12: Ocene anketiranih glede objektivnega poročanja o TEŠ 6

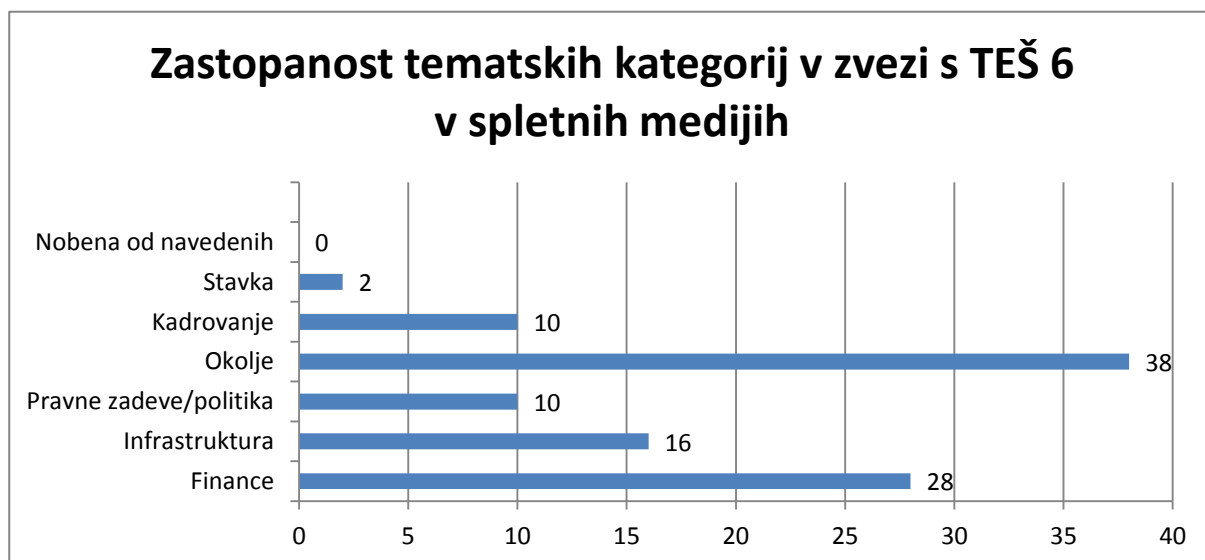
Večina (55 odstotkov) anketiranih obravnava ocene ne more podati. Dobra tretjina (33 odstotkov) jih ocenjuje, da spletno poročanje o TEŠ 6 ni objektivno, 10 odstotkov jih meni nasprotno. Grafikon 13 kaže ocene anketiranih glede ustreznosti pogostosti medijske pokritosti spletnega poročanja o TEŠ 6.

Grafikon 13: Ocena anketiranih o ustreznosti pogostosti medijskega poročanja o TEŠ 6

Najvišji delež (40 odstotkov) anketiranih ocenjuje, da je število tovrstnih prispevkov prenizko. Podoben delež (35 odstotkov) navedene ocene ne more podati. Petini vprašanih se število prispevkov zdi ustrezno, medtem ko pet odstotkov anketiranih ocenjuje, da je tovrstnih prispevkov preveč. Grafikon 14 prikazuje vrste in obseg tematskih kategorij v zvezi s TEŠ 6, za katere anketirani želijo, da bi se v spletnih medijih pojavljale pogosteje.

Grafikon 14: Tematske kategorije, ki bi po mnenju anketiranih morale biti bolj zastopane

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov, zato je ob vsaki tematski kategoriji zapisana vsota števila (N) vseh anketirancev, ki so izbrali navedeno kategorijo. Anketiranci si v največji meri želijo več poročanja o okoljski tematiki (N = 38) in o finančni tematiki (N = 28). Najmanj je takih (N = 2), ki želijo več spletnega poročanja o problematiki stavke. Na vprašanje, *Ali bi morali novinarji poročati več o vplivih izgradnje in delovanja TEŠ 6 na okolje*, pa so bili anketiranci enotni in so vsi mnenja, da si tako lokalna kot širša javnost zaslužita več poročanja o okolju. Predvsem pa, da si zaslužijo objektivne in resnične

Kompan, M.: Analiza in primerjava spletnih medijskih vsebin izbranih dnevnikov o vplivu TEŠ 6 na okolje med letoma 2004 in 2018, VŠVO, Velenje, 2019.

podatke. Kar nekaj jih je bilo mnenja, da naj bi mediji prikrivali oziroma ukrivljali realno sliko podatkov in da bi si želeli poglobljene javne razprave in monitoring onesnaženosti zraka.

5 RAZPRAVA IN SKLEP

5.1 OVREDNOTENJE HIPOTEZ

Prvo hipotezo, ki pravi, da je v vseh treh časnikih več spolitiziranih člankov kot okoljsko naravnanih, potrjujem. To velja tako za absolutno število objavljenih prispevkov kot tudi za relativni vidik. V časniku Delo se v zvezi s TEŠ 6 pojavlja 107 politično-pravnih vsebin, kar predstavlja 56 odstotkov vseh prispevkov. Prispevkov, katerih prevladujoča tematika so okoljska vprašanja, izzivi oziroma problemi, je v spletni izdaji Dela sedem, kar znaša manj kot štiri odstotke (3,7 odstotke). V časniku Večer se v zvezi s TEŠ 6 pojavlja 100 politično-pravnih vsebin, kar predstavlja 48 odstotkov vseh prispevkov. Prispevkov, katerih prevladujoča tematika so okoljska vprašanja, izzivi oziroma problemi, je v spletni izdaji Večera deset, kar znaša pet odstotkov. V časniku Dnevnik se v zvezi s TEŠ 6 pojavlja 286 politično-pravnih vsebin, kar predstavlja 54 odstotkov vseh primerov. Prispevkov, katerih prevladujoča tematika so okoljska vprašanja, izzivi oziroma problemi, je v spletni izdaji Dnevnik 26, kar znaša pet odstotkov.

Drugo hipotezo, ki pravi, da je delež vsebine okoljske tematike v Damijanovem blogu višji v primerjavi z deležem vsebine iste tematike v spletnih izdajah časnikov Delo, Večer in Dnevnik, prav tako potrjujem. V Damijanovem blogu se izmed vseh prispevkov v zvezi s TEŠ 6 pojavlja četrtnina, katerih prevladujoča tematika naslavlja okoljska vprašanja, izzive oziroma probleme. Delež okoljskih vsebin v zvezi s TEŠ 6 je v Damijanovem blogu torej višji kot isti delež v vseh treh analiziranih časnikih (Delo 3,7, Večer 5 in Dnevnik 5 odstotkov).

Tretjo hipotezo, ki pravi: »Prebivalci v Šoštanju mislijo, da imajo premalo informacij o okolju,« potrjujem na podlagi anketnega vprašalnika, s katerim sem izprašal 40 prebivalcev (občanov) Šoštanja. Poudariti moram, da je odstotek anketiranih majhen (1,4 odstotka), a vendar je bil dovolj velik, da sem lahko z rezultatom potrdil to tezo. Kljub temu, da je število anketiranih manjše od 100, sem rezultate izražal v odstotkih, ker jih smatram kot orientacijske. Da bi trditve postavil z večjo gotovostjo, bi moral analizirati večji vzorec.

5.2 RAZPRAVA

Z analizo spletnih časnikov (Delo, Večer, Dnevnik) sem ugotovil, da je bil najvišji odstotek člankov, ki so poročali o TEŠ 6, s področja pravnih zadev/politike in financ. Vsi časniki so v manjši meri poročali o vplivih TEŠ 6 na okolje; zabeleženih je skupno samo 5 odstotkov objav med letoma 2004 in 2018. V prvih štirih opazovanih letih novinarji Dela o TEŠ 6 na spletu sploh niso poročali, medtem ko je v celotnem letu 2008 izšel samo en članek v zvezi s tem. Leta 2010 se je pogostost poročanja hitro povzpela, tako da je pri tem spletnem časniku v povprečju na vsakih osem dni izšel članek v zvezi s TEŠ 6. Izmed šestih identificiranih tematskih kategorij je bila okoljska tematika druga najmanj pogosto obravnavana vsebina. Pri spletnem časniku Večer je bila zadeva podobna kot pri Delu. V prvih štirih opazovanih letih novinarji Večera na spletu niso poročali o TEŠ 6. Med letoma 2010 in 2014 so v povprečju izdali med 27 in 38 člankov letno. Tudi pri Večerovih spletnih poročanjih je bila okoljska tematika postranskega pomena, saj je bila od šestih tematskih kategorij druga najmanj pogosto obravnavana. Enako kot za Delo in Večer velja trend poročanja spletnega časnika Dnevnik v zvezi s TEŠ 6. Prva štiri opazovana leta brez poročanj, nato je število člankov pričelo naglo naraščati in doseglo vrh leta 2010, ko je bilo moč najti 130 tovrstnih člankov. Okoljska tematika je bila skupaj s tematiko kadrovanja in infrastrukture druga najmanj zastopana kategorija spletnega poročanja Dnevnika v zvezi s TEŠ 6. Po letu 2012 se je začelo število spletnih objav v zvezi s TEŠ 6 v vseh treh spletnih

časnikih hitro zniževati. Trend spletnega poročanja izbranih časnikov je jasen: najbolj plodno je bilo obdobje med letoma 2010 in 2012, pri čemer je bila okoljska tematika za vse tri časnike sekundarnega pomena.

Pri analizi bloga Jožeta P. Damijana je odstotek na področju okoljske tematike in povezave s TEŠ 6 bistveno višji in znaša 25 odstotkov, odstotek objav pravnih zadev/politike znaša še vedno 50 odstotkov njegovih objav. Poudaril bi, da je Damijan pisal bloge med letoma 2010 in 2018, kar pa je bistveno krajše obdobje objav, kot so jih imeli spletni časniki. Z anketiranjem vzorca populacije prebivalcev Šoštanja ugotavljam, da med njimi obstaja razdeljenost na dva pola v smislu opredelitve glede vprašanja okoljske upravičenosti umestitve projekta TEŠ 6. Za prve to ne predstavlja problema, medtem ko nasprotno velja za druge. Ne glede na to, se večina anketirancev strinja, da je investicija v nadomestni blok TEŠ 6 pomembna. Pomen projekta utemeljujejo z navedbo razlogov, kot so boljši izkoristek energije, manjše onesnaževanje in ohranjanje delovnih mest. Visok delež anketiranih redko spremlja spletne prispevke novinarjev, ki poročajo o TEŠ 6. Posledično in razumljivo je visok delež takih, ki ne morejo podati ocene o vprašanju objektivnosti tovrstnega poročanja, kar je zaskrbljujoče. Morda gre vzrok te distance pripisati zavedanju anketiranih, da je v spletnih vsebinah poročanja o TEŠ 6 premalo vsebine, namenjene okoljski problematiki. Gre namreč za najpogosteje navedeno tematiko, o kateri bi si anketiranci želeli prebrati več.

5.3 SKLEP

Na podlagi teoretičnega pregleda in analize spletnih člankov časnikov Delo, Večer in Dnevnik, analize Damijanovega bloga ter izvedbe ankete je jasno, da je okoljska komunikacija med Termoelektrarno Šoštanj, HSE in prebivalci Šaleške doline vzpostavljena in v teku. V času pripravljanih del in gradnje TEŠ 6 je bila intenzivnejša kot v obdobju po začetku rednega obratovanja. V obravnavanih člankih je bilo največ pozornosti namenjene pravno-političnim zadevam, medtem ko je bila okoljska problematika zapostavljena. Izmed šestih identificiranih tematskih kategorij je namreč vselej zasedala predzadnje mesto glede na delež objav. Večji delež okoljske obravnave v zvezi s TEŠ 6 najdemo celo v blogu ekonomista Jožeta P. Damijana. Rezultati opravljene ankete vzorca populacije Šoštanja kažejo, da želijo biti prebivalci bolje informirani, s poudarkom na objektivnosti in resničnosti informacij. Na tem mestu vidim precej prostora za celovitejšo, predvsem dvosmerno komunikacijo o vplivih na okolje, njegovi obremenjenosti in stanju med predstavniki energetike, občine in prebivalci.

6 POVZETEK

V diplomskem delu »Analiza in primerjava spletnih medijskih vsebin izbranih dnevnikov o vplivu TEŠ 6 na okolje med letoma 2004 in 2018« želim prikazati pomanjkanje medijskih vsebin o okolju povezanimi s TEŠ 6. Cilji raziskave so bili, da opredelim ključne pojme v zvezi z obravnavano tematiko: okoljska komunikacija, medijska pokritost okolja, nastajanje novic in okolja, novi mediji in okolje na spletu, pomen TEŠ 6 za Republiko Slovenijo, HSE in lokalno okolje ter okoljska tveganja TEŠ 6. V ta namen sem si postavil tri delovne hipoteze.

Hipoteze raziskave so bile:

- H1: V vseh treh časnikih je več spolitiziranih kot okoljsko naravnanih člankov
- H2: Delež vsebine z okoljsko tematiko je v Damijanovem blogu višji v primerjavi z deležem vsebine iste tematike v spletnih časnikih Delo, Večer in Dnevnik.
- H3: Prebivalci v Šoštanjju menijo, da dobijo premalo informacij o stanju okolja in vplivih nanj zaradi energetike.

V empiričnem delu diplomskega dela sem primerjalno kvantificiral spletne vsebine treh slovenskih časnikov – Dela, Večera in Dnevnik, kjer sem iskal članke s ključno besedo TEŠ 6. Pridobljene prispevke sem v nadaljevanju razvrstil po tematskih kategorijah, kjer sem uporabil metodo analize. Iste indikatorje sem uporabil tudi pri analizi bloga Jožeta P. Damjana in rezultate primerjal z rezultati analize člankov. Zadnja uporabljena metoda je bila anketa, s katero sem anketiral reprezentativno število in ustrezen vzorec Šoštanjčanov in se tako seznanil z njihovim videnjem preučevane tematike.

Z raziskavo sem prišel do zaključka, da je odstotek okoljskih člankov v povezavi s TEŠ 6 v slovenskih časnikih – Delo, Večer in Dnevnik prenizek (5%). Ugotavljam tudi, da komunikacija med občani mesta Šoštanj in TEŠ obstaja. Sem pa mnenja, da bi lahko ta bila boljša.

6.2 SUMMARY

In the diploma paper "Analysis and comparison of online media contents of selected diaries on the impact of TEŠ 6 on the environment between 2004 and 2018", I would like to show the lack of media content on environment related to TEŠ 6. The objectives of the research were to define the key concepts related to the topic : environmental communication, media coverage of the environment, the emergence of news and the environment, new media and the environment on the web, the importance of TEŠ 6 for the Republic of Slovenia, HSE and the local environment and the environmental risks of TEŠ 6. To this end, I set out three working hypotheses. The hypothesis of the study were:

- H1: In all three newspapers it is more politicized than environmentally-oriented articles
- H2: The content of environmental topics is higher in Damian's blog compared to the content of the same topic in Delo, Večer and Dnevnik.
- H3: The residents of Šoštanj consider that they get insufficient information about the state of the environment and it's impact on energy.

In the empirical part of the thesis, I compared the online content of the three Slovene newspapers - Dela, Večer and Dnevnik, where I searched articles with the keyword TEŠ 6. I have classified the articles I have listed below in the thematic categories, where I used the analysis method. I used the same indicators in the analysis of Jože P. Damjan's blog and compared the results with the results of article analysis. The last used method was a survey with which I surveyed a representative number and the corresponding pattern of the Šoštanj citizens, and thus became acquainted with their perception of the topic studied.

I concluded with the research that the percentage of environmental articles in connection with TEŠ 6 in Slovenian newspapers - Delo, Večer and Dnevnik are too low (5%). I also note that there is communication between the citizens of Šoštanj and TEŠ. But I think that this could be better.

6 VIRI IN LITERATURA

1. Burke, K. (1966). *Language as a symbolic action*. Berkeley: University of California Press.
2. Cox, R. (2015). *Environmental communication and the public sphere*. London: SAGE Publications.
3. Damijan blog. (2018). <https://damijan.org/?s=TE%C5%A0+6&submit=Iskanje>.
4. Depoe, S. (1997). Environmental studies in mass communication. *Critical Studies in Mass Communication*, 14, 368–372.
5. Drapal Pel, S. in Drevenšek, M. (2001). Participacija javnosti kot del strategije odnosov z javnostmi pri prostorskem planiranju. *Teorija in praksa*, 38(4), 608–628.
6. Enciklopedija Slovenije. (2000). 14. zvezek. Ljubljana: Mladinska knjiga.
7. Friedman, S. M. (2004). And the best goes on: The third decade of environmental journalism. V: S. Senecah (ur.), *The environmental communication yearbook*, 1, 175–187.
8. Gregorič, M. (2012). Tehnološka in okoljska tveganja TEŠ 6. Medmrežje: http://www.hse.si/si/files/default/izvirni_dokument_Gregoric_Tehnolo%C5%A1ka_in_okoljska_tveganja_TES_6.pdf (25. 8. 2018).
9. Hamilton, J. D. (2003). Exploring technical and cultural appeals in strategic risk communication: The Fernald radium case. *Risk Analysis*, 23, 291–302.
10. HSE. (2011). Energija. Časopis skupine HSE, posebna številka. Medmrežje: <http://www.hse.si/si/files/default/casopis-energija/ENERGIJA-marec-2011-osebna-izdaja.pdf> (24. 8. 2018).
11. HSE. (2011a). Vedno večja ozaveščenost državljanov o pomenu izgradnje nadomestnega bloka 6 TEŠ. Medmrežje: <http://www.hse.si/si/files/default/ostale-datoteke/rezultati-raziskave-nadomestni-blok-6.pdf> (23. 8. 2018).
12. HSE in TEŠ. (2010). Posodobitev tretjine proizvodnje električne energije v Sloveniji. Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. Medmrežje: <http://www.hse.si/si/files/default/casopis-energija/tes-blok6-bro%C5%A1ura.PDF> (23. 8. 2018).
13. Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
14. Insajder. (2017). Izkoriščanje Teš 6 za politične namene je neodgovorno. Medmrežje: <https://insajder.com/gospodarstvo/izkoriscanje-tes-6-za-politice-namene-je-neodgovorno> (22. 8. 2018).
15. Janjič, B. (2017). HSE na letni ravni zagotavlja 70 odstotkov vse proizvodnje v državi. Medmrežje: <http://www.nas-stik.si/1/Novice/novice/tabid/87/ID/4665/HSE-na-letni-ravni-zagotavlja-70-odstotkov-vse-proizvodnje-v-drzavi.aspx> (22. 8. 2018).
16. Joosse, S. in Brydges, T. (2018). Blogging for Sustainability: The Intermediary Role of Personal Green Blogs in Promoting Sustainability. *Environmental Communication*, 12(5), 686–700.

17. Kotar, S., Mihevc Ponikvar, B., Drglin, Z. in Vrdelja, M. (2018). Uporaba družbenih medijev pri komuniciranju na področju javnega zdravja. *Javno zdravje*, 2(1), 2–8.
18. Kovačič, D., Vončina, R., Šušteršič, A., Bole, A. in Kocuvan, R. (2009). Poročilo o vplivih na okolje izgradnje bloka 6 v TE Šoštanj. Referat št. 1973. Ljubljana: Izvajalec: Elektroinštitut Milan Vidmar, Ljubljana.
19. Lokalne Ajdovščina. (2017). Izšel je nov seznam blogerjev Slovenije. Medmrežje: <https://www.lokalne-ajdovscina.si/article/2017012322565305/lz%C5%A1el%20je%20nov%20seznam%20blogerjev%20Slovenije/> (3. 9. 2018).
20. Machuco Rosa, A. (2012). From mass communication to new media: a network perspective. *Observatorio Journal*, 6(3), 145–176.
21. Marn, U. (2016). Jože P. Damijan. Medmrežje: <https://www.mladina.si/176142/joze-p-damijan/> (3. 9. 2018).
22. Medmrežje 1: <https://www.delo.si/> (25. 8. 2018).
23. Medmrežje 2: <https://www.vecer.com/> (30. 8. 2018).
24. Medmrežje 3: <https://www.dnevnik.si/> (3. 9. 2018).
25. Meh, B. (2012). *Energetska prihodnost Slovenije*. Ljubljana: Državni svet Republike Slovenije.
26. Šterbenk, E., Ževart, M. (2006). Termoelektrarna Šoštanj – 50 let luči za Slovenijo. Šoštanj: ERICo: Termoelektrarna, 158 str.
27. Šterbenk, E., Debeljak, B., Mavec, M. Construction of the Unit 6 of the Šoštanj Thermal Power Plant – Next Step in Direction of Sustainability. V: Zvonimir GUZOVIĆ (ur.), Neven DUIĆ (ur.), Masrko BAN (ur.). CD Book of abstracts, 5th Dubrovnik Conference on Sustainable Development of Energy, Water and Environment Systems, September 29 – October 3, 2009, Dubrovnik, Croatia.
28. Termoelektrarna Šoštanj. 2014: Postavitev nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj. Medmrežje: <http://www.miroslavgregoric.com/wp-content/uploads/2017/02/NIP-6-2.pdf> (21. 8. 2018).
29. TEŠ. (2012). Postavitev nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v TE Šoštanj. Novelirani investicijski program. Medmrežje: <http://www.te-sostanj.si/nip5/index.html> (25. 8. 2018).
30. TEŠ. (2016). Šest desetletij – šest blokov Termoelektrarne Šoštanj. Medmrežje: <http://www.hse.si/si/files/default/Bro%C5%A1ura%2060%20let%20-%20za%20objavo%20na%20spletu.pdf> (24. 8. 2018).
31. Wagner, T. (2008). Reframing ecotage as ecoterrorism: New and the discourse of fear. *Environmental Communication: A Journal of Nature and Culture*, 2(1), 25–39.
32. West, B. M., Lewis, M. J., Greenberg, M. R., Sachsman, D. B. in Rogers, R. M. (2003). *The reporter's environmental handbook*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.

Kompan, M.: Analiza in primerjava spletnih medijskih vsebin izbranih dnevnikov o vplivu TEŠ 6 na okolje med letoma 2004 in 2018, VŠVO, Velenje, 2019.

33. Vig, N. J. in Kraft, M. E. (2003). Environmental policy from the 1970s to the twenty-first century. V N. J. Vig in M. E. Kraft (ur.): *Environmental policy: New directions in the 21st century* (5th ed., pp. 1–32). Washington, DC: CQ Press.
34. Zwiep van der, K. (1994). Udeležba javnosti kot inštrument varstva okolja. V: M. Toth Nagy (ur.): *Priročnik o udeležbi javnosti v postopkih sprejemanja odločitev na področju varstva okolja: Sedanja praksa in možnosti razvoja v prihodnje*. Ljubljana: Slovensko predstavništvo regionalnega okoljskega centra za Srednjo in Vzhodno Evropo.
35. Erving Goffman (1974), *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*.

PRILOGA

Anketa o medijski informiranosti prebivalcev mesta Šoštanj glede TEŠ 6 in okolja.

1. Zakaj je investicija v nadomestni blok 6 TEŠ pomembna?

---

2. Ali je TEŠ 6 po vašem mnenju okoljsko sprejemljiv projekt? Odgovor utemeljite.

---

3. Kako pogosto spremljate spletne prispevke novinarjev v Sloveniji v zvezi s TEŠ 6?

- a) Redko (nekajkrat letno)
- b) Pogosto (tedensko, mesečno)
- c) Redno (dnevno, tedensko)

4. Ali spletni mediji o TEŠ 6 po vaši oceni v zadnjih letih poročajo objektivno?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne morem oceniti

5. Kako bi ocenili medijsko pokritost spletnega poročanja v zvezi s TEŠ 6 v zadnjih desetih letih?

- a) Število prispevkov je prenizko
- b) Število prispevkov je ustrezno
- c) Število prispevkov je previsoko
- d) Ne morem oceniti

6. Katera tematska kategorija v zvezi s TEŠ 6 bi po vašem mnenju v spletnih medijih morala biti boljše zastopana? Možnih je več odgovorov.

- a) Finance

- b) Infrastruktura
- c) Pravne zadeve/politika
- d) Okolje
- e) Kadrovanje
- f) Stavka/protest
- g) Nobena od navedenih

7. Okolje je ena izmed tematskih kategorij, ki se kot prevladujoča vsebina v zvezi s TEŠ 6 v spletnih medijih Delo, Večer in Dnevnik v zadnjih 14-ih letih pojavlja najredkeje. Ali menite, da bi morali novinarji poročati več o vplivih izgradnje in delovanja TEŠ 6 na okolje? Odgovor utemeljite.

---

8. Kaj vas moti v Šoštanju pri okolju?